

Inhoud

Van de nieuwe voorzitter	46
Van de redactie.....	46
Penlijster.....	47
Lustrum VWG 4 februari 1967 – 24 februari 2007	48
Persbericht: Vogelwerkgroep het Gooi, veertig jaar.....	48
Notulen van de Algemene ledenvergadering VWG	49
Toespraak van de scheidende voorzitter	51
Enquête Excursies Buitenland	52
Het voorkomen van de Kievit in de Eempolders	53
Contactavonden in het nieuwe seizoen	54
Fotowedstrijd	54
IJsvogels in de regio: het jaar 2006.....	55
De Huismus vogel van het jaar: voortgang van het telproject.	57
Valt er nog wat te melden?	58
Boomkruipers.....	59
De Klapekster en enkele andere bewoners van de Tafelbergheide.....	60
Naar de Korhaan	62
Van Hemelgeit tot Icetea.....	64
Over wilgenknotten en zandwanden	65
Excursie Zanddijk	66
Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep	67
De zwaluwen van Singraven.....	68
Nestkasten maken	68
Uit de veren.....	69
Mutaties Ledenbestand april 2007	69
Veldwaarnemingen	70
Ontvangen literatuur	71
Vogelfestival 2007	73
Programma 2007.....	74
Kor Haan.....	76
Adressenlijst	

Van de nieuwe voorzitter

Tijdens de algemene ledenvergadering op 29 maart is Erik Hans van Stigt Thans afgetreden als voorzitter en ben ik benoemd als zijn opvolger. Doordat ik al bestuurslid voor communicatie was, is het bestuur niet nieuw voor mij en weet ik redelijk wat er speelt. Ik ervaar het als een mooie en uitnodigende taak om -samen met de andere bestuursleden - leiding te geven aan de vele activiteiten. Er gebeurt heel veel en dat is al heel lang zo. De vereniging bestaat 40 jaar en er is alle reden om dat te vieren en ons te blijven inzetten voor het doel van de vereniging: het beschermen en bestuderen van de in het wild levende vogels.

Het oprichten van de VWG heb ik niet bewust meegemaakt. Ik was toen wel actief lid van de Vogelwacht in Delft en van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie. In Delft ben ik opgegroeid en heb ik technische natuurkunde gestudeerd. Mijn belangstelling ging al snel meer uit naar de milieuproblematiek. Ik kon gaan werken bij de Stichting Natuur en Milieu, die toen nog bij Natuurmonumenten inwoonde. In 1975 verhuisde Natuurmonumenten van Amsterdam naar Schaep en Burgh en zo kwamen Nel en ik in Hilversum terecht. Later werkte ik als milieuadviseur bij adviesbureaus en was ik directeur van een landelijke organisatie voor de planning van de afvalverwerking. In die rol heb ik meegewerkt aan de overgang van het storten van afval naar veel meer hergebruik en verbranden. Daar ben ik trots op. Sinds 2000 werk ik zelfstandig als adviseur over het afvalbeleid. Nu de kinderen groot zijn en het werk minder veeleisend is, is er weer ruimte voor mijn oude belangstelling.

Als voorzitter wil ik mijn prioriteiten leggen bij:

- De uitvoering van de lustrumactiviteiten. De lustrumcommissie heeft een aantrekkelijk programma opgesteld en de belangstelling is

gelukkig groot. Voor de eerste activiteit, de excursie met brunch in de Eempolder, hebben zich al meer dan 100 deelnemers aangemeld!

- Stroomlijnen van het functioneren van het bestuur. Binnen het bestuur moeten veel grote en kleine zaken worden behandeld. Efficiënt werken en goede samenwerking zijn daarvoor noodzakelijk.
- Verbeteren van de communicatie binnen de vereniging. Dit is belangrijk om elkaar te versterken en onderlinge aanvaringen te voorkomen.

De eerstkomende tijd blijf ik nog even coördinator voor communicatie. Ik wil enkele werkzaamheden afronden en het vernieuwen van de website ondersteunen. Na de zomer is het tijd voor een opvolger voor deze mooie functie.

Ik moet nog ingaan op het roken. In de vorige Korhaan was aan het programma het verzoek toegevoegd om niet meer te roken tijdens de excursies. In de Algemene Leden Vergadering bleek dit aanleiding voor veel discussie. Rokers en niet-rokers vinden wel dat er rekening met elkaar moet worden gehouden, maar men kan elkaar daar ook zelf op aanspreken. De discussie is reden om het verzoek niet meer op te nemen.

In deze Korhaan ontbreekt de strip Kor Haan. De tekenaar, Ronald Sinoo, heeft zijn lidmaatschap opgezegd. De achtergronden voor zijn vertrek zijn op de plaats van de strip toegelicht.

Ten slotte wil ik mijn voorganger, Erik Hans van Stigt Thans, nog van harte bedanken voor zijn inzet voor de vereniging in de afgelopen jaren. Ik moet nog wennen aan de voorzittershamer die ik van hem kreeg, maar na de eerste week ben ik vol goede moed.

Rien Rense

Van de redactie

Als deze Korhaan bij u in de bus valt, hebben we al zonnige, warme voorjaarsdagen met hoge temperaturen gehad; een mooi begin van ons lustrumjaar. De eerste lustrumactiviteit (op 22 april) is dan al weer achter de rug. Ik hoop dat velen van u hebben genoten van deze dag.

Ook voor dit nummer zijn weer veel schrijvers actief geweest. Het is prettig dat de redactie ook onverwachte, niet geplande artikelen ontvangt. Hoewel er regelmatig met nadruk gewezen wordt op de syllabe 'werk' in het woord 'vogelwerkgroep', blijkt uit de binnengekomen kopij dat er zeker door een aantal vogelaars hard gewerkt wordt aan wanden, nestkastjes, cursussen, het verzorgen van excursies, het uitvoeren van tellingen en beleid en aan nog veel meer zaken.

De foto's bij de artikelen zijn niet altijd even scherp. De redactie doet haar best om daar verbetering in aan te brengen, maar is ook afhankelijk van de kwaliteit van het ingezonden materiaal.

Ik wens u veel genoegen met het lezen van deze Korhaan.

Hillie Hepp

Penlijster

Spagaat

Met de regelmaat van een klok verschijnen in de media berichten over overlast en schade die door vogels veroorzaakt worden. In een klein land als Nederland met ruim 16 miljoen inwoners kan het haast niet anders dan dat er conflicten ontstaan tussen vogels en mensen. Ook komen er bij de vogelwerkgroep meldingen binnen. Of we daar maar even wat aan willen doen. Jullie zijn toch vogelliefhebbers! In sommige gevallen zijn oplossingen mogelijk door praktische maatregelen te treffen; in andere bieden vergoedingen soelaas. Als vogelliefhebber kun je nogal eens in een spagaat raken. Wat wel en wat niet, zeker als het heel dichtbij komt en op je eigen situatie betrekking heeft. Een greep uit de doos van Pandora.

Het conflict Aalscholwers en vissen. Beroepsvissers in het IJsselmeer klagen steen en been over deze concurrenten, hoewel is aangetoond dat die geen enkele invloed hebben op hun vangsten. Op het boerenland kunnen ganzen bijdragen aan opbrengstvermindering door te komen winkelen in deze buurtsupers. Gedooggebieden zijn aangewezen, maar daarbuiten is weinig geen controle of de verplichte werende maatregelen wel op de juiste wijze worden uitgevoerd. Het gevolg is dat er sinds enkele jaren opnieuw heel wat ganzen worden geschoten. In het voorjaar zijn de overwinteraars verdwenen, maar komen de grauwe ganzen. In reservaten kunnen zich grote groepen ophouden, die er toe bijdragen dat weidevogels die willen gaan broeden in de knel komen. Er wordt o.a. getracht hier een halt aan toe te roepen door het aantal eieren van de ganzen te reduceren en dit gebeurt ook bij Knobbelzwanen waarvoor eveneens in sommige provincies afschotvergunningen worden afgegeven. De roep om het toenemende aantal 'exoten' zoals Canadese ganzen een halt toe te roepen wordt ook steeds luider. In de weidevogelarealen wordt druk ugeoefend door agrariërs die van mening zijn dat vossen teveel of alle broedsels prederen, waardoor zij het bedrag van hun beheervergoeding zien slinken. In Friesland maken weidevogelbeschermers zich zorgen en nemen maatregelen of laten dat doen. En passant worden

hier en daar tegelijk roofvogels vervolgd. Dit terwijl een uitgebreid onderzoek onlangs heeft duidelijk gemaakt, dat er daarnaast diverse andere diersoorten

verantwoordelijk zijn voor het mislukken van legsels. Torenvalkkasten in weidevogelgebieden zijn uit de gratie door de sterk wisselende stand van hun voornaamste prooidier, de veldmuis. Zelfs het plaatsen van ooievaarsnesten veroorzaakt commotie, omdat ook zij wel eens een jonge weidevogel op het menu hebben staan. Kerkuilenkasten zijn verwijderd van plekken waar ook Boerenzwaluwen voorkomen. Natuurlijk moet er begrip zijn voor emoties en ik zou als direct betrokkene wellicht ook zo reageren. Het moeite hebben met het rondstruinen van katten en de aanwezigheid van Eksters zijn andere voorbeelden. Zo ook hoe adviezen moeten worden gegeven bij reële huiszwaluwenoverlast, voortdurend op auto's poepende duiven, roeken en meeuwenoverlast binnen of aan de rand van de bebouwing. Wat is in het belang van de 'slachtoffers' en wat is dat van de vogel? De emotie aan de ene kant, de rede aan de andere. Probeer maar eens de kool en de geit te sparen en al helemaal wanneer je zelf de gevolgen ondervindt.

Hoe moeten we met deze situaties omgaan? Is in Nederland nog wel iets natuurlijk wat zichzelf eeuwen achtereen heeft geordend en gehandhaafd zonder invloed van menselijk handelen? Wanneer de oorzaken die tot ongewenste situaties hebben geleid niet worden weggenomen blijft het rommelen in de marge. Het leefgebied staat daarin centraal. Ecologische kennis is hierbij onontbeerlijk.

Het zal altijd wel schipperen blijven, maar we zouden de tot ieder dier behorende eigenschappen moeten laten prevaleren, ook al hebben we daar zelf moeite mee.

Lustrum VWG 4 februari 1967 – 24 februari 2007

40 jaar Vogelwerkgroep (4)

Na de uitgebreide informatie van de lustrumcommissie in De Korhaan van november en februari geven we u hier in het kort nog wat gegevens. Het persbericht dat in de regionale bladen komt, leest u op de volgende pagina. De jubileumexcursie van 22 april is inmiddels voorbij. Het programma ziet er verder uit als volgt:

- 11, 12 en 13 mei: Weekend in de omgeving van het Fochteloërveen in Drente. Zie 'Programma' voor meer informatie
- 3 juni: Openbare excursie naar de Huizer pier (Zie 'Programma')
- 31 augustus, 1 en 2 september: Weekend in het Lauwersmeer
- 27 september: Feestelijke avond met korte inleidingen over veertig jaar Gooise vogelwereld en Goois landschap, traktaties, foto-expositie en prijsuitreiking fotowedstrijd.

Fotowedstrijd

Eén van de feestelijke activiteiten rondom het achtste lustrum van de vogelwerkgroep, is de fotowedstrijd. De vogel en de vogelende mens is hiervan het onderwerp. In het novembernummer van 2006 vindt u uitgebreide informatie over deze wedstrijd. Op 31 juli sluit de inzendingstermijn.

Wacht u niet met het insturen (naar jubileumfotowedstrijd@birdpix.nl) van het materiaal tot de laatste dag. Wij zien nu al met spanning uw inzending tegemoet. (Zie voor nieuwe informatie pagina 54)

Lustrumnummer van De Korhaan

Voor het lustrumnummer, dat eind 2007 verschijnt, kunnen we nog steeds kopij gebruiken. **Omvang:** maximaal een half A4. **Sluitingsdatum:** 15 oktober. We hebben al het een en ander ontvangen en daarvoor bedanken we de inzenders zeer.

Uitgebreide informatie vindt u in het novembernummer van 2006.

Persbericht: Vogelwerkgroep het Gooi, veertig jaar

Vogelwerkgroep het Gooi viert dit jaar haar veertigjarig bestaan. In dit lustrumjaar zal een aantal activiteiten plaatsvinden waarbij ook het publiek uit het Gooi, Eemland en de Vechtstreek, betrokken wordt. De grote publiekstrekker zal de openbare excursie op zondag 3 juni zijn in de omgeving van de Huizer pier. Excursieleiders van de vereniging zullen het publiek met telescopen kennis laten maken met het vogelleven op en rondom de eilanden. Bovendien zullen de verschillende groepen van de werkgroep zoals Avifauna- en nestkasten-onderzoek en ook het vogelasiel, zich hierbij presenteren.

De feestelijkheden beginnen voor de leden al op 22 april met een vroege wandel/fietsexcursie door de Eempolders gevolgd door een gezamenlijke boerenbrunch in de Theetuin te Eemnes. In september volgt nog een feestelijke avond waarop door inleiders wordt gekeken naar 40 jaar vogelleven in het werkgebied en het in die periode veranderde landschap. In deze maand vindt tevens de tweede openbare excursie plaats. Het publiek kan dan terecht op de Bovenmeent bij het Naardermeer. Voor de leden is er nog een vogel-fotowedstrijd. De foto's mogen uitsluitend in het werkgebied van de vogelwerkgroep gemaakt zijn.

De zo afgekorte VWG, behoort tot de oudste en met een kleine zevenhonderd leden, tevens tot de grootste van het land. Zij heeft een roemruchte historie achter de rug. Zo wordt het aantal publicaties door weinig andere zusterverenigingen overtroffen.

Vanaf de oprichting verscheen het orgaan De Korhaan, symbolisch genoemd naar het prachtige mannetje van de inmiddels al vele jaren van de Gooise heide verdwenen "oervogel", het Korhoen. Tevens is vanaf het eerste jaar gewerkt aan de avifauna, de vogellijst, van het werkgebied dat globaal ligt tussen de rivieren de Eem en de Vecht en de randmeren. Elke streekvogel wordt met bijna terugkerende regelmaat geteld.

Vele tellingen, onderzoeken en verslagen zijn samengebracht in het boekwerk de Avifauna van het Gooi, dat een aantal jaren geleden over het Gooise vogelleven is verschenen. Vrijwel gereed is een nieuwe publicatie over de vogels van de Eempolders .

Mogelijk wel 5000 inwoners uit het werkgebied van de VWG, hebben vanaf de oprichting de jaarlijkse vogelherkenningscursus gevolgd.

Het nestkasten- en ringonderzoek zijn enkele van de vele andere activiteiten. Voorts is er een jeugdgroep actief, welke dit jaar het tweede lustrum viert.

Via het ringonderzoek is de VWG betrokken bij het vogel-virusonderzoek van de Erasmusuniversiteit te Rotterdam, met het doel inzicht te krijgen in de vraag of het griepvirus bij trekvogels voorkomt.

Namens de lustrumcommissie: Jan.L.Bos 06 22 4 33 77 5 jan.l.bos@wanadoo.nl
jokevanvelsen@planet.nl Daan Buitenhuis 035 65 60 349 buitenhuis-pijst@hetnet.nl

Notulen van de Algemene ledenvergadering VWG

Aanwezig van het bestuur:

Erik Hans van Stigt Thans (voorzitter)
André Kerkhof (penningmeester)
Renée Beekman (secretaris)
Jenny Brook (coördinator Subgroep Cursussen)
Bep Dwars (bestuurslid/coördinator Subgroep Algemene Zaken)
Rob Kloosterman (coördinator Subgroep Natuurbeheer)
Rien Rense (bestuurslid/coördinator Subgroep Communicatie)
Joke van Velsen (bestuurslid/coördinator Subgroep Excursies)

Overige aantal leden volgens de presentielijst: 50

Afwezig gemeld: de heren J. Bos en W.J. Hoeffnagel en P.J. Hegenbart

1. Opening

Erik Hans opent de vergadering. Hij heet alle aanwezigen welkom en stelt de bestuursleden voor.

Mededeling: er wordt hulp gezocht voor het graven van wanden voor oeverzwaluwen. Degenen die zich daarvoor in willen zetten kunnen zich opgeven bij Bertus van den Brink en Dick Jonkers.

Erik Hans geeft een terugblik op het afgelopen jaar, dat apart in De Korhaan zal worden opgenomen.

De voorzitter bedankt iedereen die zich in het algemeen dit jaar heeft ingezet voor de Vogelwerkgroep. Zonder hen is er geen toekomst voor de vereniging, evenmin als voor de vogels.

2. Notulen ALV d.d. 23 november 2006

N.a.v.:

Mevrouw van der Poel merkt op dat in de notulen staat dat er voldoende excursieleiders zijn, terwijl in een artikel in van Penlijster in dezelfde Korhaan staat dat er een groot tekort dreigt. Dit vindt zij erg tegenstrijdig.

Het bestuur heeft geen informatie van de subgroep dat er een tekort zou zijn. De coördinator van de betrokken subgroep bevestigt dat. De notulen worden hierna goedgekeurd en vastgesteld.

3. Algemeen Jaarverslag 2006

Het verslag wordt paginagewijs doorgenomen. Er zijn geen op of aanmerkingen en het verslag wordt door de vergadering goedgekeurd en vastgesteld.

De bestuurstafel

(foto: André Kerkhof)

4. Financieel verslag 2006

De penningmeester, André Kerkhof licht de financiële stukken toe, die uitgebreid in De Korhaan hebben gestaan.

Er zijn een paar bijzonderheden te noemen.

Ten eerste is dat de ruim duizend euro aan vergoedingen, die de telgroep van de broedvogelinventarisaties bij de Waterleidingplas Loenderveen in de 'pot' heeft gestort.

Ten tweede kan opgemerkt worden dat De Korhaan erg duur is, maar dat de kosten voor dit jaar bescheidener zijn geweest: er is een positief verschil met de begroting van ruim vijftienghonderd euro.

De Promotiestand heeft minder opgebracht dan vorig jaar. Dit komt doordat er uitverkoop is gehouden en de bestaande voorraad op zijn waarde is geherwaardeerd.

Het totale verschil met de begroting is bijna vijfduizend euro positief. Verder wordt opgemerkt dat het Eempoldergeld "geoormerkt" is: dit geld dient ten goede te komen aan de vogels in de Eempolder.

De penningmeester is blij met dit resultaat, maar hij merkt op dat hij het beleid achter de cijfers toch het belangrijkste vindt. Het eigen vermogen van de vereniging is €15.621,28.

De voorzitter bedankt de penningmeester voor het gedegen werk dat hij heeft afgeleverd.

5. Verslag Kascommissie

De kascommissie bestond uit Wouter Rohde, Willem-Jan Hoeffnagel en Hugo Weenen. Zij heeft steekproefsgewijze een aantal boekingen en eindtotalen bekeken. Dit is in orde bevonden. De kascommissie adviseert het bestuur om de wijze van administreren te stroomlijnen door subgroepen en werkgroepen te vragen de betalingen en inkomsten al gedurende het jaar door de penningmeester te laten verwerken. De ledenvergadering wordt geadviseerd om de jaarrekening goed te keuren en bestuur en penningmeester decharge te geven. De voorzitter bedankt de heren van de kascommissie voor hun werk.

6. Decharge bestuur

Nadat het jaarverslag en de financiële stukken van 2006 zijn goedgekeurd door de vergadering en de kascommissie gehoord hebbende, wordt het bestuur door de vergadering decharge verleend voor het afgelopen jaar, waarvoor het bestuur met applaus wordt beloond.

7. Benoeming kascommissie 2007

Wouter Rohde gaat na een zittingsperiode van twee jaar de kascommissie verlaten. Hij zal worden opgevolgd door Pieter Jan Hegenbart, die zich schriftelijk beschikbaar heeft gesteld. De vergadering gaat hiermee akkoord.

8. Bestuurssamenstelling en -verkiezing

Erik Hans van Stigt Thans stapt op als voorzitter. Rien Rense wordt door het bestuur voorgedragen voor deze functie. Er zijn geen tegenkandidaten en niemand heeft er bezwaar tegen, zodat Rien door de leden wordt benoemd. Erik Hans draagt hierbij

de hamer over aan Rien. Rien zal voorlopig de functie van coördinator communicatie blijven vervullen, er wordt echter wel naar een nieuw bestuurslid gezocht.

De nieuwe voorzitter: Rien Rense

(Foto: André Kerkhof)

De aftredende bestuursleden Bep Dwars-Van Achterbergh en Joke van Velsen worden herbenoemd.

De kandidaat-bestuursleden Jenny Brook en Rob Kloosterman worden benoemd.

André Kerkhof bedankt Erik Hans voor zijn voorzitterschap. Erik Hans is in 1997 lid van de vereniging geworden en al in 1999 excursieleider. Vanaf 2003 is hij voorzitter geweest. Hij is een snelle denker, weet goed te formuleren en samen te vatten en hij heeft een goed geheugen. Als er brieven geschreven moeten worden, ga dan maar naar Erik Hans toe, dan komen de punten en komma's op de juiste plaats. Al die jaren heeft hij in De Korhaan de rubriek Van de Voorzitter geschreven. In deze rubriek bracht hij de leden op de hoogte van de lopende zaken.

Daarbij was hij ook nog excursieleider en woonde hij ver van ons werkgebied in Zwolle.

André bedankt Erik Hans voor zijn grote inzet en hij ontvangt als afscheid een cadeaubon en een bloemstuk.

Erik Hans antwoordt daarop dat hij het voorzitterschap met veel plezier gedaan heeft. Hij blijft in ieder geval nog excursieleider.

9. Rondvraag en sluiting

Joke Willemze merkt op dat zij het betuttelend vindt dat er in De Korhaan een zinnetje staat dat men verzocht wordt niet meer te roken tijdens de excursies. Het bestuur ziet dit niet als een probleem. Hierop ontstaat een discussie. Een paar rokende leden zeggen het geen probleem te vinden om met de andere niet-rokende leden rekening te houden, maar vinden de opmerking in De Korhaan niet gepast. Pas op voor te veel regels, zeggen zij. Het is ook ter plekke te regelen met de deelnemers aan een excursie.

De voorzitter zegt dat in dit soort situaties het aan het bestuur is om keuzes te maken. Indien leden het daarmee niet eens zijn kan men -zo nodig middels stemming in een ALV- proberen zo'n besluit teruggedraaid te krijgen. Deze mededeling vormt voor de aanwezigen geen aanleiding om een stemming te vragen. Erik Hans merkt voorts op dat de vermelding in De Korhaan de duidelijkheid vooraf bevordert. Wim le Clercq zal het rookverbod in de excursieleidersvergadering aankaarten.

Gevraagd wordt naar de achtergrond van de opmerking van de voorzitter in zijn rubriek in De Korhaan dat hij nog wel had willen aanblijven, maar door een toenemend aantal zaken waar hij niet achter kan staan, helaas heeft moeten besluiten daarvan af te zien. De voorzitter zegt hier niet op in te willen gaan.

Hans Jacobs mist in de jaarverslagen een stuk visie. Hij vraagt m.n. aandacht voor de jeugd. De voorzitter zegt dat de jeugd ook de aandacht van het bestuur heeft en het belang ervan in ziet. Bertus van den Brink merkt op dat de jeugdcurso dit jaar 10 jaar bestaat. Gemiddeld nemen er 40 tot 50 kinderen deel aan de cursussen. De cursusleiders hebben zich tot doel gesteld de jeugd iets mee te geven. De meeste jeugdleden gaan na de schooltijd de regio verlaten, maar zij hebben dan wel een stuk natuureducatie ontvangen, waar zij hopelijk in hun verdere leven wat aan hebben.

Onder dankzegging aan de leden sluit de voorzitter de vergadering.

Renée Beekman

Toespraak van de scheidende voorzitter

Dames en heren,

Ik wil u allen van harte welkom heten op deze Algemene Ledenvergadering (ALV). Een bijzonder welkom natuurlijk ook voor onze nieuwe leden en onze ereleden.

Erik Hans van Stigt Thans
(foto: André Kerkhof)

Met name met het oog op de aanwezigheid van nieuwe leden en de verkiezing van nieuwe respectievelijk herverkiezing van zittende bestuursleden, wil ik het bestuur nog even kort aan u voorstellen.

Voordat we verder de in De Korhaan gepubliceerde agendapunten gaan behandelen, wil ik met u even kort terugblikken op het afgelopen verenigingsjaar 2007

Ook het afgelopen jaar is er weer veel gebeurd binnen onze vereniging en is er door een groot aantal mensen zeer veel werk verzet, zowel in het veld als op bestuurlijk niveau.

Omdat het te ver zou voeren op alles in te gaan, wil ik mij beperken tot een aantal vermeldenswaardig zaken. Een punt van zorg en aandacht blijft het bezetten van belangrijke functies binnen

onze vereniging, dit zowel binnen als buiten het bestuur. Nu ik ga aftreden, zal ik u met dit onderwerp niet meer lastig kunnen vallen, doch ik maak wel van mijn laatste gelegenheid gebruik u op te roepen te helpen om ook de thans bestaande vacatures te vervullen. Het gaat hier enerzijds om de belangrijke functie van bestuurslid van de subgroep Avifauna en anderzijds om de belangrijke functie van bestuurslid Communicatie, welke functie vacant zal worden als Rien Rense straks gekozen zal worden tot nieuwe voorzitter. Wat de taak van het toekomstige bestuurslid Avifauna sterk zal verlichten is het weer volledig bemand zijn van het Coördinatieteam Avifauna dat thans bestaat uit Guus Proost, Jan Mooij, Jan Willem Lutje Schipholt en Piet Spoorenberg. Jelle Harder is teruggetreden als lid van het Coördinatieteam. Het bestuur dankt hem hartelijk voor zijn inspanningen van de afgelopen jaren.

Het is goed om te zien dat tijdens de vorige ALV nog bestaande vacatures als die van bestuurslid subgroep Cursussen en bestuurslid subgroep Natuurbescherming nadien snel en goed zijn opgevuld door Jenny Brook en Rob Kloosterman. Door het aantreden van Rob is de vogelwerkgroep ook extern jaar weer stevig op de kaart gezet doordat er weer structureel en diepgaand opgekomen wordt voor de bescherming van vogels in ons werkgebied. Hierdoor hoeven individuele leden niet meer de kar te trekken als aantasting van bepaald gebieden dreigt, al blijft

hun hulp onontbeerlijk voor Rob en wel niet slechts als oren en ogen van onze vereniging, maar ook ter ondersteuning van Rob, want er zijn bedreigingen te over voor ons werkgebied en het is meestal zeer arbeidsintensief als daar wat tegen gedaan moet worden.

Tot slot wil ik zo willekeurig wat dingen noemen waaruit blijkt dat wij een springlevende vereniging hebben met tal van leuke activiteiten, initiatieven en resultaten.

Zo is er met Jelle Harder als grote aanjager eindelijk eens met succes een subsidieaanvraag gedaan en wel bij het Prins Bernhard Cultuurfonds (PBC). Dit heeft geleid tot een toezegging van maar liefst €8.500,- hetgeen voor een vereniging als de onze toch een flink bedrag is, waarvoor dank aan het PBC! Voorts hebben wij ook de beschikking gekregen over het inmiddels verdeelde Eempoldergeld. Dit is overigens niet meer nodig voor het Raboes-project omdat dit inmiddels door Natuurmonumenten zelf al is gerealiseerd. Er zal nu op zoek gegaan worden naar een nieuwe goede bestemming voor ons deel van het Eempoldergeld.

Voorts was er ook nog het bij iedereen inmiddels wel bekende succes van Jelle Harder en de IJsvogelwerkgroep en het 30-jarig jubileum van de Telpost Corversbos van Fred van Klaveren en zijn team.

De nodige publiciteit werd ook bereikt door een herhaling van de Theetuinenexpositie, namens onze vogelwerkgroep, mede georganiseerd door Bertus van den Brink. Ook de nog steeds zeer goed draaiende cursusgroepen zijn goede en grote

aandachtstrekkingen, zoals de jeugdgroep bewees tijdens de Landelijke Trekteldag. Datzelfde geldt op meer wetenschappelijk niveau voor alle onderzoeken, inventarisaties en rapporten van de subgroep Avifauna, waarbij het onder de leiding van Jan Mooij samengestelde boekje over 30 jaar Eempoldertellingen, dat dit jaar uitkomt, alle aandacht verdient en hopelijk een mooie blikvanger zal worden. Zo'n blikvanger zal hopelijk ook het lustrumnummer van De Korhaan worden dat in de tweede helft van dit jaar zal verschijnen en natuurlijk hopelijk ook het lustrum zelf met haar diverse activiteiten georganiseerd door de Lustrumcommissie onder leiding van Joke van Velsen en Bep Dwars. Het verheugt het bestuur dat zo velen zich ook al gemeld hebben voor een aantal lustrumactiviteiten en ik roep een ieder die dat nog niet van plan was op om ook aan een of meer van die activiteiten deel te nemen. Tot slot is het opbloeien van de door Renée Beekman en Rien Rense georganiseerde werkcontactavonden ook een positieve ontwikkeling. Het bestuur hoopt op een blijvende come-back van deze avonden.

Rest mij nog een ieder die zich het afgelopen jaar weer voor onze vereniging of de vogelbescherming in het algemeen heeft ingezet van harte te bedanken. Zonder uw inzet is er geen toekomst voor onze vereniging en evenmin voor de vogels waar wij het tenslotte uiteindelijk allemaal voor doen. Ik dank u voor uw aandacht.

Erik Hans van Stigt Thans

Enquête Excursies Buitenland

André Kerkhof

De Commissie Buitenland heeft excursies georganiseerd naar diverse bestemmingen binnen Europa of op de grens daarvan. Hoewel het niet precies wordt uitgemeten, is het de bedoeling om in het ene jaar één (vlieg)reis van een week te maken en in het andere jaar twee (auto)reizen van een lang weekend. De accommodatie is in hotels, vakantiebungalows e.d.

Buitenlandse excursies zijn niet vrijblijvend. Uitgangspunt is de doelstelling van Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken: de bestudering en bescherming van in het wild levende vogels in het werkgebied. Het nut van de buitenlandse reizen is het kennis nemen van minder vaak in ons werkgebied voorkomende soorten, het bevorderen van het zelfstandig vogelen en het verbeteren van de contacten tussen leden van de VWG.

Het enthousiasme is groot. Toch vragen de leden van de Commissie Buitenland zich af of de reizen wel zoveel mogelijk tegemoetkomen aan de verlangens en wensen van de leden. Daarom wordt beantwoording van de vragen in de enquête bijzonder op prijs gesteld. De enquête staat op www.vwggooi.nl, maar is ook op te vragen via buitenland@vwggooi.nl of bij een van de leden van de Commissie Buitenland.

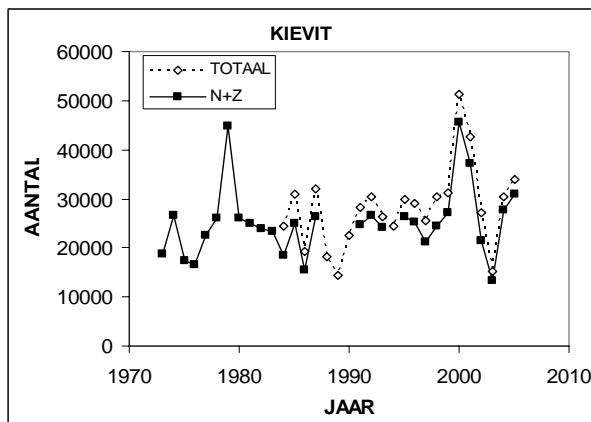
Het voorkomen van de Kievit in de Eempolders

In vorige artikelen is het voorkomen van een aantal weidevogels in de westelijke Eempolders besproken. Tot nu toe is de Kievit nog niet aan de orde geweest. Toch is dit verreweg de talrijkste weidevogel in de polder. Daarom is het zo langzamerhand wel tijd dat hij aan de beurt komt.

Jan Mooij

Figuur 1 geeft het totale aantal getelde Kieviten per jaar. In deze grafiek geeft de getrokken lijn de resultaten voor de oorspronkelijke telgebieden: de Noordpolder te Veld en de Maatpolder (Noord), en de Zuidpolder te Veld (Zuid). Vanaf 1984 is ook de Oostermeent (tegenwoordig op kaarten als De Kampen aangeduid) meegeteld, de stippelijijn geeft het totaal inclusief de Oostermeent.

Deze grafiek geeft meteen een reden waarom de Kievit zo laat wordt beschreven. Op het eerste gezicht gebeurt er eigenlijk heel weinig. Statistische analyse bevestigt dat ook. Het is natuurlijk veel leuker om een verhaal te schrijven met dramatische ontwikkelingen waar je dan een verklaring voor kunt verzinnen. Toch zijn ook bij de Kievit als je goed kijkt wel een paar conclusies te trekken.

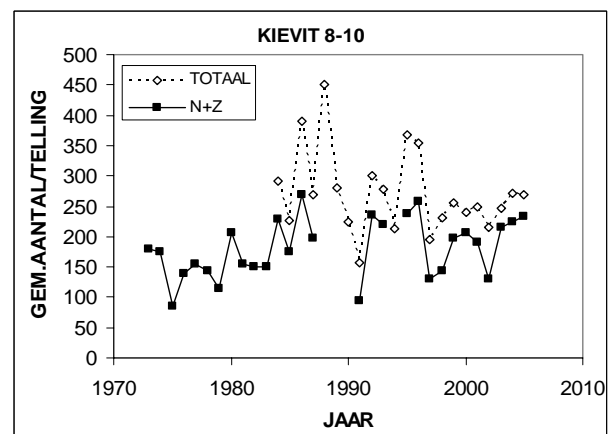

Figuur 1. Totaal aantal getelde Kieviten per jaar. De getrokken lijn geeft de aantallen zonder de Oostermeent, de stippelijijn de totale aantallen.

Als we naar de trektijd van Kieviten kijken blijkt dat alleen de tellingen 8 tot en met 10 bruikbaar zijn om de aantallen broedvogels te schatten. In figuur 2 zien we de gemiddelde aantallen per telling voor deze periode. Voor de oorspronkelijke telgebieden blijken de aantallen gemiddeld met 1% per jaar toe te nemen. Dit resultaat is overigens maar net significant. Voor het totale gebied, inclusief de Oostermeent, is er vanaf 1984 geen significante verandering. De toename blijkt op te treden in het telgebied Noord (de Noordpolder te Veld en de Maatpolder), waar de aantallen met 2% per jaar zijn toegenomen. Die

toename vindt plaats in de jaren tot 1985, daarna lijken de aantallen ongeveer gelijk te blijven. De andere twee telgebieden geven een kleine, niet significante afname. De landinrichting rond 1990 heeft geen invloed op de aantallen. Misschien is de dip in 1991 een gevolg van verstoring door werkzaamheden, maar permanente veranderingen treden niet op.

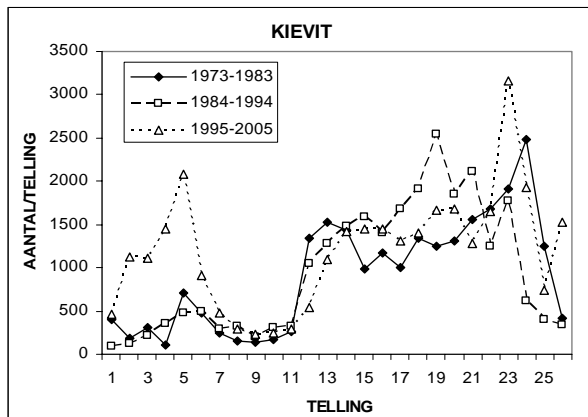
In Nederland is er al lange tijd sprake van een gestadige afname van de aantallen broedparen van de Kievit. In Europa als geheel waren die tot circa 1990 vrijwel constant, maar daarna kelderde de populatie van 1990-2000 met 30%! (Van Beusekom 2007).

Figuur 2. Gemiddeld aantal getelde Kieviten per telling voor de tellingen 8 t/m 10 (broedtijd)

De verdeling van het aantal waargenomen Kieviten over het jaar zien we in figuur 3. Deze figuur laat zien dat deze soort zich heel anders gedraagt dan de andere talrijke weidevogels. De Grutto, de Tureluur en de Scholekster broeden in de Eempolders en vertrekken daarna naar de kust of naar Afrika. De Kievit echter komt na de broedtijd juist naar de Eempolders toe! Over het hele jaar gezien zijn in de broedtijd de aantallen het laagst. Overigens zijn die aantallen nog wel zo hoog dat hij ook in de broedtijd de meest waargenomen weidevogel is. Kieviten blijven in de polders tot december, dan nemen de aantallen sterk af. De laatste jaren wordt de afname in december minder; in het vroege voorjaar zijn er tegenwoordig ook grote aantallen aanwezig. De toename in het voorjaar begint halverwege de

jaren negentig. Deze treedt vooral op in het telgebied Noord (Noordpolder te Veld en Maatpolder) en in mindere mate in de Oostermeent (tegenwoordig vaak de Kampen genoemd).

Figuur 3. Gemiddeld aantal Kieviten per telling voor de drie periodes van elf jaar

Voor de Grutto, de Scholekster en de Tureluur is in vorige artikelen geprobeerd om iets over het broedsucces te zeggen op grond van de datum waarop de vogels verdwenen. Bij de Kievit gaat dit natuurlijk niet, omdat die juist na het broeden naar de Eempolders komen. Het gaat te ver om uit de toename na het seizoen het succes in andere gebieden af te leiden. Deze najaarsgasten kunnen uit een groot gebied komen. Vanaf juni komen Kieviten uit Duitsland, Oost- Europa en Scandinavië naar Nederland. Het ligt voor de hand dat een deel daarvan de Eempolders aandoet.

Samenvattend kunnen we zeggen dat de Kievit tamelijk constante aantallen heeft als broedvogel, doortrekker of wintergast. Over het broedsucces valt weinig te zeggen, maar de stabiele broedvogelstand maakt aannemelijk dat dit niet echt slecht kan zijn.

Geraadpleegde literatuur

Beusekom, R. van 2007. Kievit kwijnt weg op het Europese land. Vogelnieuws 2007-02: 22

Contactavonden in het nieuwe seizoen

In het volgende seizoen zullen wij weer vijf contactavonden organiseren. De onderwerpen moeten deels nog uitgezocht worden, maar we willen u alvast de data doorgeven (tweede woensdag van de maand), zodat u daarmee met uw vergaderschema rekening kunt houden.

woensdag 10 oktober 2007 Vogeltrektellingen
 woensdag 14 november 2007 Voor nieuwe leden
 woensdag 9 januari 2008
 woensdag 13 februari 2008
 woensdag 12 maart 2008

De contactavonden worden verzorgd door de leden voor de leden. Diverse werkgroepen zullen uitgenodigd worden om de leden enthousiast te maken voor het werk in het veld. Werkgroepen kunnen zich ook aanmelden wanneer zij een contactavond willen verzorgen.

Rien Rense voorzitter@vwggooi.nl Renée Beekman secretaris@vwggooi.nl

Fotowedstrijd

Daan Schoonhoven

Graag wijzen we u op de lopende fotowedstrijd in het kader van het 40-jarig jubileum. Zie de laatste twee Korhanen voor alle informatie.

Tot 31 juli kunnen de foto's worden ingezonden. In verband met de verhuizing van de voorzitter van de jury vervalt het eerder genoemde adres. De foto's kunnen worden gestuurd naar Arie van den Hout, Lage Vuurscheweg 27, 1251 TS te LAREN (NH).

Zowel voor de categorie "vogels" als voor de categorie "vogelende mensen" geldt dat de foto's in het werkgebied van de VWG moet zijn gemaakt. Op deze manier zijn de omstandigheden voor iedereen gelijk.

De jury die de foto's zal beoordelen bestaat uit Jan Bosch, Karel Mauer, Arie van den Hout en Daan Schoonhoven. Allen zijn al vele jaren betrokken bij natuur- en met name vogelfotografie.

Voor vragen kunt u een email sturen naar: jubileumfotowedstrijd@birdpix.nl

IJsvogels in de regio: het jaar 2006

Vorig jaar bent u op de hoogte gebracht van het succesverhaal van de IJsvogels in Gooi en Vechtstreek tussen 1995 en 2005. Lees zonodig de achtergronden nog eens in jg. 40, nr. 2 van mei 2006. Hoe het broedseizoen 2006 is verlopen en wat zich nog meer heeft afgespeeld rond de IJsvogelwerkgroep leest u in het onderstaande.

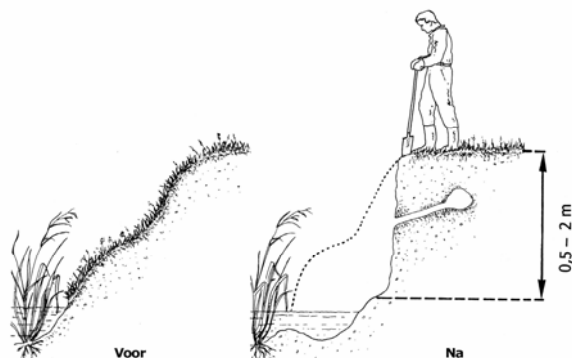
Jelle Harder

Verwijzend naar het in de aanhef genoemde artikel zal ik mij in dit verhaal beperken tot een samenvatting van de resultaten in 2006. Om maar meteen duidelijk te zijn: er hebben in 2006 27-32 paar IJsvogels gebroed in het werkgebied van de Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken. Alweer een geweldig aantal. De ingezette trend van meer dan 30 paar werd niet gehaald, wat waarschijnlijk het gevolg was van sneeuwval en vooral vorst in de eerste drie weken van maart die bijzonder koud waren. Op sommige plaatsen in ons land vroom het meer dan 10°C. Veel water was dichtgevroren; hier en daar werd zelfs geschaatst. Voor een aantal IJsvogels was dat winterweer wellicht toch te zwaar en zij legden het loodje.

In de verdeling over de verschillende gemeenten in de regio blijkt Naarden weer de koploper te zijn, op afstand gevolgd door 's-Graveland. Het aantal broedparen per plaats was als volgt: Naarden (10-11), 's-Graveland (5), Hilversum (3-4), Nigtevecht (1-3), Nederhorst den Berg, Vreeland, Loenen, Nieuwersluis, Kortenhof, Huizen, Eemnes, Eembrugge (alle 1), Ankeveen (0-1). In alle overige gemeenten zijn geen paren vastgesteld. Totaal dus 27-32 paar.

Terreinen, wanden en bezetting

De leden van de IJsvogelwerkgroep hebben in 2006 de ijsvogelwanden weer opgeknapt en de monitoring gedaan. De groep bestond uit 32 personen (in 2005: 26 en per april 2007: 43).

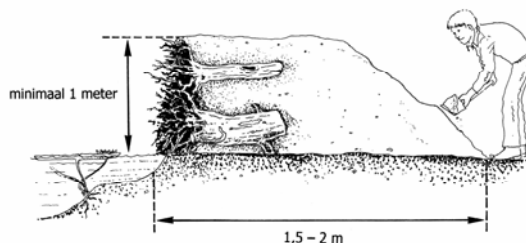

In 2006 zijn op 42 terreinen niet minder dan 110 wanden gecontroleerd (96 afgestoken oevers, 13 wortelkluiten en 1 opgeworpen grondwal). Per

terrein is doorgaans ruimte voor één ijsvogel-territorium.

Om de IJsvogels zelf nog wat keuze te geven wordt altijd geprobeerd binnen een gebied meerdere wanden aan te leggen.

Op de 42 terreinen van 2006 broedden op 15 terreinen (38%) IJsvogels in door de werkgroep gemaakte wanden. Dat is lager dan in voorgaande jaren. De verklaringen hiervoor is hierboven reeds gegeven. Iets anders is dat begin 2006 op niet minder dan 12 terreinen nog nieuwe ijsvogelwanden zijn gemaakt. Het was te verwachten dat die niet allemaal door IJsvogels bezet zouden worden. In hoeverre de draagkracht van een bepaalde regio aan IJsvogels bereikt is, is nu nog niet duidelijk. Van de 27 paar zeker broedende IJsvogels zaten er wel 18 paar (67%) in de ijsvogelwanden. Een prima score die het nut van de wanden in ieder geval bevestigt.

Om alle leden van de werkgroep op de hoogte te houden van lopende en interessante zaken is er een digitale Nieuwsbrief, 'IJsvogelnieuws Gooi en Vechtstreek' geheten. In 2006 verscheen die vier keer.

Opmerkelijke zaken

- Meest opvallende gebeurtenis in 2006 was ongetwijfeld het winnen van de Paul Fentener van Vlissingen AD Natuurprijs. Hierover is uitgebreid verhaald in De Korhaan jg. 40, nr. 5 van november 2006. Het winnen werd gevolgd door vele telefoontjes, mailtjes, kaarten, interviews en artikelen in diverse bladen en kranten, waaronder de Weekkrant Soest Nu, de Gooi- en Eemlander, het Nederlands Dagblad, Natura, Tuin & Landschap en de Nieuwsbrief van het Goois Natuurreservaat. Ook radio en tv van RTV-NH namen een interview af.

- Over geheel 2006 werden ruim 100 ijsvogelwaarnemingen genoteerd. Deze en ook die van www.waarnemingen.nl werden goed gebruikt om voor een aantal gevallen duidelijkheid te krijgen of een IJsvogel ergens broedvogel is geweest.

- Vooral buiten het broedseizoen worden IJsvogels op allerlei plaatsen gezien. Voorbeelden hiervan zijn o.a. de Beethovenlaan en de Nagtglassloot te Naarden, het Mouwtje in Bussum en voor Hilversum in de Oude Haven, de vijvers van Kerkelanden, de Lorentzvijver, een tuin aan de 's-Gravelandseweg en op de Dudoktribune van het sportpark.

- Wie graag een IJsvogel wil zien heeft daarop de meeste kans bij de Huizer pier. Het hele jaar door zijn er waarnemingen.

- Langs de Vecht werden op een laat moment (21 maart 2006) nog 18 ijsvogelwanden gemaakt. Bij controle op 2 mei werd hierin al direct een broedgeval vastgesteld.

- Het vermoeden bestaat al enkele jaren dat in de Naarder Vesting IJsvogels in gaten in de vestingmuren broeden. Dat geldt speciaal in de omgeving van het Vestingeland.

- Op verzoek van het IVN Soest werden op 2 oktober enkele terreinen bezocht en adviezen gegeven over het maken van ijsvogelwanden. Bij die gelegenheid werd het eerst bekende broedgeval vastgesteld. Een oude nestgang langs de Eem vertoonde nog duidelijke sporen van het broeden.

- In Huizen werd contact gezocht met de gemeente over het broeden van een IJsvogel in de haven. De aanleiding was de uitbreiding van het aantal ligplaatsen waarvoor lange steigers werden gebouwd en oeverbeschoeiing aangebracht. De al broedende IJsvogels zouden hierdoor zeker verstoord worden. In overleg met de heer Reilink, hoofd wijkbeheer Openbare werken van Huizen, werd het werk stilgelegd vanaf 10 mei. De IJsvogels hadden jongen, die hoorbaar waren bij de nestwand. Op 24 mei kon ik melden dat de

jongen waren uitgevlogen en het werk hervat kon worden. Om verdere problemen te voorkomen heb ik de nestwand onbruikbaar gemaakt. De heer Reilink stelde spontaan voor mee te willen werken aan de realisering van een nieuwe broedplek voor de IJsvogels. Eind 2006 werd hiervoor een terreinbezoek gebracht en een voorstel neergelegd.

"JA SCHAT, EEN IJSVOGEL IK HOOR 'M."

Oproep voor 2007

De afgelopen winter is een bijzonder zachte winter geweest. De IJsvogels varen er wel bij. Dat belooft wat voor het nieuwe broedseizoen dat al in volle gang is.

Van de gelegenheid maak ik graag gebruik u allen nog eens op te roepen waarnemingen van IJsvogels te noteren. Stuur deze bij voorkeur via een waarnemingskaartje van de vogelwerkgroep in. Rechtstreeks naar mij is ook een mogelijkheid. Vooral waarnemingen uit het broedseizoen zijn van groot belang. (maart-augustus, met als kern april en mei).

Jelle Harder, Oude Amersfoortseweg 56, 1213 AE Hilversum, 035-6937858, jelleharder@hetnet.nl

Botenstalling gezocht

Met het geld van de Natuurprijs wil de IJsvogelwerkgroep een boot met trailer kopen. Voor de stalling daarvan wordt gezocht naar een gratis plaats. De plek moet veilig zijn, bijvoorbeeld in een loods of schuur. De boot blijft op de trailer staan. Een soortgelijke plek wordt gezocht voor een Canadese kano. Zowel de boot als de kano worden gebruikt voor onderzoek naar broedende IJsvogels in het Vechtplassengebied. De aanbieder van een geschikte plek zal gelegenheid krijgen de boot ook eens te gebruiken.

Reactie graag naar Jelle Harder, 035-6937858 of jelleharder@hetnet.nl

De Huismus vogel van het jaar: voortgang van het telproject.

Hoewel in tuinvogeltellingen de mus ook dit jaar weer als talrijkste vogel uit de bus kwam, vinden vogelbeschermingorganisaties in Nederland en Engeland en het ministerie van LNV de achteruitgang zo alarmerend, dat ze de Huismus zelfs op de Rode Lijst geplaatst hebben. In het kader van zijn uitverkiezing willen we net als in 1998 extra aandacht besteden aan de Huismus door het organiseren van een onderzoek.

Guus van der Poel

Na de druk bezochte contactavond van 14 februari die geheel gewijd was aan de Huismus, gaven zich in totaal 70 mensen op om gedurende 14 dagen mussen te gaan tellen in de directe omgeving van hun eigen huis.

Joke van Velsen schenkt koffie (foto: André Kerkhof)

Bovendien meldde zich een biologielerares van het Willem de Zwijgercollege te Bussum met het voorstel om 150 brugklasleerlingen mee te laten doen in het kader van een al eerder op de school gepland natuurproject. Uiteraard werd dit voorstel met beide handen aanvaard. Immers, hiermee werd het aantal deelnemers in een klap verdrievoudigd tot het ongekende aantal van 210! De 42 deelnemers van het vorige onderzoek van 10 jaar geleden steken hierbij bleekjes af.

Evenals 10 jaar geleden genereerde het voornemen mussen te gaan tellen weer de nodige aandacht van de media. De huis-aan-huisbladen en de Gooi & Eemlander namen persberichten over en ook Radio Weesp en RTV Noord Holland lieten zich niet onbetuigd.

Subsidie werd gevraagd en verkregen van Vogelbescherming en Vivara Natuurbeschermingsproducten. Het grootste deel van de subsidie is onmiddellijk uitgegeven om alle 150 brugklasleerlingen te voorzien van een portie strooivoer, voldoende om 14 dagen te kunnen

voeren. De mussen in de Gooi/ en Vechtstreek hebben nog nooit zo'n goede aanloop naar het broedseizoen gehad!

Guus van der Poel aan het woord

(foto: André Kerkhof)

Inmiddels zijn de eerste 15 telformulieren binnen van deelnemers die er geen gras over hebben laten groeien en onmiddellijk op 1 maart zijn begonnen te tellen. Hopelijk wachten de andere deelnemers niet tot het laatste moment om hun formulieren in te sturen. Des te eerder kan het uitwerken beginnen.

Renée Beekman bedankt Guus van der Poel

(foto: André Kerkhof)

Inzenden kan per post (Buhrmannlaan 54, 1381 GM Weesp) of per email naar mussenonderzoek@xs4all.nl.

Valt er nog wat te melden?

Carel de Vink

Zaterdag 10 maart. Stralend zonnig. Een heerlijke dag om op pad te gaan. Maar de realiteit is anders: griep noopt me om binnen te blijven. Het radio-journaal van 12.00 uur wordt gevolgd door een prachtig weerbericht, nog mooier dan de muziek die erop volgt. En dan zie ik door het raam een witte flits. Hé, is dat...? Tussen de huizen aan de overkant is een strook vrije lucht, die me in staat stelt om de vogel 80 tot 100 meter te volgen.

Grote Stern

(foto: internet)

Mijn conclusie: een Grote Stern, zomaar in maart boven Bussum! Maar al twijfel ik voor mijzelf niet (vliegbeeld, staart en vleugeltekening), kop en snavel heb ik niet kunnen zien. Zal ik hem melden?

Er worden heel wat vogelwaarnemingen gemeld. Onderling. Je kent dat wel: nog terwijl je van je fiets stapt, begint de informatie al. En nog maar nauwelijks zijn de anderen weg of een nieuwkomer arriveert met de vraag: 'Zit er nog wat leuks?' Verder gebeurt het soms dat de halve groep aanwezig na een sms'je verdwijnt: 'Hij zit er nú! Kom op!' Wie er wáár zit, wordt bekend verondersteld. Ik laat zo'n clubje dan maar gaan. Wat ik gemist heb, lees ik vanavond wel op het Vogelnet. Want daar wordt pas echt veel gemeld! En nog snel ook. De volgende dag kun je je geluk gaan beproeven. Vroeger moest je het doen met de rubriek Veldwaarnemingen in diverse vogelbladen. Minder actueel, maar nog altijd nuttig als documentatievorm. Toen ik in het Gooi terecht kwam, speurde ik oude nummers van het Vogeljaar door op zoek naar goede vogellocaties. Maar de vogel waarover het ging, was er gewoonlijk al lang niet meer te zien.

Goed, de informatiesnelheid is dus toegenomen. Tot vreugde van de twitchers. En bij echte zeldzaamheden lijkt de vraag of je wel of niet tot vermelding overgaat, snel en eenvoudig te beantwoorden. Lastiger is het als je minder zeker bent van je waarneming. Of als je twijfelt of de informatiewaarde wel hoog genoeg is. Had ik die Zwartkop in mijn achtertuin in januari moeten melden? De later door waarnemers genoemde Roodborsttapuiten op de Natuurbrug zag ik daar al op nieuwjaarsdag. Had ik die toen al door moeten geven?

Toch schuilt er een probleem bij al die prachtige meldingen. Afgelopen week las ik in het tijdschrift Vogels hoe onze vogeltjesmarkten worden overspoeld met illegaal geringde vogelsoorten. Tot voor kort was het aanbod beperkt tot een handvol gedoemde soorten. Maar dankzij de Europese regelgeving is de enige beperkende factor nog het dragen van een gesloten ring. Die past alleen een nestjong, tenzij... De louche handel kent die tenzij's maar al te goed. Een krantenartikel weet vandaag te melden dat de beroemde Blauwstaart van Zandvoort mogelijk bij zo'n tenzij-expert terecht gekomen is. Tja, dat sluit aan bij de waarschuwingen die vorige winter verschenen over stropers die het op Pestvogels gemunt zouden kunnen hebben. Al zeker tien jaar geleden stond ik tot mijn verbijstering bij een dierenwinkel oog in oog met 'Colombiaanse' Pestvogels, die sprekend leken op hun Europese neefjes. En ik vraag me al meer dan een jaar af of die bijna handtamme Haakbekken uit het Groningse op eigen gelegenheid hun weg vervolgd hebben, of dat ze een handje geholpen werden. In dat geval prijken ze (opgezet of opgesloten) in de een of andere bravoureverzameling van een speciaal soort natuurgenieter.

Ik kom hiermee bij mijn centrale vraag: Melden of niet - wat zijn onze criteria? Informatie kan dienstbaar zijn aan beschermingsmaatregelen. Waakzame ogen, misschien zelfs beheersaanpassingen. En het is sportief om een waarneming niet voor jezelf te reserveren en anderen in de gelegenheid te stellen mee te genieten. En vaak kan dat zonder bezwaar. Neem de Steppenvorkstaartplevier van de Eempolder vorig jaar. Geen dier of mens werd er minder van

dat groepje vogelaars, dat op een boerenwegje stond om een vogel te volgen die alle bewegingsvrijheid had. Er werden geen omwonenden gehinderd, geen hekken vernield, geen broedsels verstoord. Er verscheen geen patatkraam, er slingerden geen broodzakjes. Gewoon puur genieten en gezelligheid. Maar niet bij ieder broedsel van een leuke soort kan een webcam geplaatst worden. En de genoemde Blauwstaart, Pestvogels en Haakbekken vormen wel erg kwetsbare soorten voor mensen die met oneerlijke bedoelingen de waarnemingsites afstropen. Terecht geldt er op sommige sites de aanbeveling om de plaats van sommige waarnemingen te plaatsen onder embargo. Is dat een bruikbare aanbeveling voor het Goois Vogelnet? En hoe hanteren we vertrouwelijkheid in de onderlinge uitwisseling van ervaringen? Ik betrap mezelf erop dat het best leuk is om op te scheppen over een bijzondere waarneming. De

rubriek van waarnemingen in De Korhaan is “gecoverd” door de inmiddels verstreken tijd. Dus kies ik bij kwetsbare situaties liever voor die manier van melden. Mijn aanbeveling zou zijn: laat een groepje trouwe melders (op welke site dan ook) eens de koppen bij elkaar steken om een gedragscode voor kwetsbare meldingen op te stellen. Niet als een soort censuur. Maar gewoon om ons doel van vogel- en natuurbescherming prioriteit te geven boven de sensatie van het twitchen...

Blijft voor mij de vraag wat ik doe met mijn vroege binnenlandwaarneming van de Grote Stern. Voor zijn veiligheid hoeft ik hem niet te verzwijgen. Knappe jongen die hem nog achterhaalt: hij had een vaartje van zeker 40 km/u. Maar ja, mijn persoonlijke doorgeefcode eist 100% zekerheid. En daar zit ik helaas nog net een procentje of 5 vanaf. Dus laat maar.

Boomkruipers

Hans Russer

Hebt u dat nou ook, van die vogelsoorten die u net iets leuker of interessanter vindt dan andere “gewone” soorten? Ik heb dat met Boomkruipers. Het zijn van die kleine druktemakertjes, die voortdurend laten merken dat ze er zijn en bijna het hele jaar door hun opgewonden riedeltje laten horen. Ook gedragen zij zich in een aantal opzichten behoorlijk opvallend. Hun foerageergedrag heeft wel iets van mijn carrière: steeds van onderaf beginnend en een flink eind klimmend, om daarna weer onderaan te beginnen. Zoals u gemerkt hebt, ben ik kort geleden begonnen met het schrijven van columns en het zal mij benieuwen, hoe ver dit zal reiken!

Maar goed, ik had het over Boomkruipers en dat zijn toch wel aparte beestjes. Ik zat een tijd geleden een oud vogeltijdschrift te lezen, waarin ik een foto zag staan van een hele “kluit” Boomkruipers die in een hoekje van een schuur tegen elkaar waren gekropen om zo lekker warm, slapend, de winternacht door te brengen. Het zag er wel vreemd en een beetje vies uit. Eigenlijk had het had iets van een stofnest en ik denk dat mijn grootmoeder daar vroeger wel met 'n plumeau doorheen had willen wapperen, als dat haar schuurtje was geweest. En toch was het voor de Boomkruipers een ideale manier om niet te veel af te koelen, alleen waren mijns inziens de buitenste vogels wel het haasje.

Iets anders opmerkelijks heb ik zelf een keer waargenomen. Ik was op een mooie voorjaarsmorgen in bos Einde Gooi bij Hilversum op zoek naar de Kleine Bonte Spechten die daar -vaste prik- verblijven, toen ik plotseling boven mijn hoofd twee mannetjes Boomkruiper luid hoorde zingen vanuit dezelfde boom. Het ging hard tegen hard en het was duidelijk dat de twee herrieschoppers een territorium aan het bevechten waren. Ik keek omhoog zag opeens de twee vechtjassen *met de teentjes in elkaar gestrengeld, om elkaar heen draaiend en dwarrelend* naar beneden tuimelen. Mijn mond viel open, want zoiets had ik nog nooit gezien. Alhoewel... Ik heb datzelfde gedrag wel eens in een natuurfilm over Afrikaanse Visarenden gezien, waarvan de paartjes als balts hetzelfde gedrag vertoonden. Maar ja, dan praat je wel over andere proporties! Hoe dan ook, in beide gevallen lieten ze pas op het allerlaatste moment los om te voorkomen dat ze neerstortten. Wat betreft de Boomkruipers; die doken elk naar de voet van een andere boom en gingen daar even beduusd zitten uithijgen, om daarna, alsof er niets gebeurd was, gewoon te gaan foerageren. Discussie gesloten en over tot de orde van de dag!

De Klapekster en enkele andere bewoners van de Tafelbergheide

Paul van der Poel

Vanaf begin van de lagere school ben ik geïnteresseerd in vogels. Op weg naar school bleef ik vaak staan om te kijken en luisteren naar vogels, waarbij ik tevens probeerde te communiceren door na te fluiten, kwaken of op andere wijze geluid na te bootsen. In die jaren waren er niet veel vogelboeken voorhanden, maar ondanks dat feit herkende ik in 1957 onmiddellijk Pestvogels, foeragerend in de meelbessen die als straatbomen voor ons huis stonden. Het eerste vogelboek -Zien is kennen- dat ik op 13-jarige leeftijd kreeg met Sinterklaas, bood plotseling een enorm scala aan vogels die ik nog nooit gezien had. Soorten die ik als het ware op een verlanglijstje plaatste waren naast IJsvogel en de meeste roofvogels de klauwieren. Rein Stuurman beeldde ze af met hun kenmerkende gedrag, het opprikken van hun prooi, waarbij de Klapekster zelfs met een hagedis in de snavel is getekend. De zomer daarna had ik het enorme geluk mijn eerste Grauwe Klauwier te zien. Deze prikte hommels en allerlei andere grote insecten op de doorns van de duindoorn nog geen drie meter vanaf onze tent op kampeerterrein "De lakens" in de Kennemerduinen. Het duurde nog enkele jaren voor ik de Klapekster leerde kennen. Sinds die kennismaking speur ik ieder winterseizoen naarstig in geschikte terreinen naar deze fascinerende vogel. Wanneer ik op een winterse dag zo'n Klapekster eindeloos lang in het topje van een boom zag zitten in een wereld die verder uitgestorven was heb ik me vaak afgevraagd wat dat dier in vredesnaam kon verschalken om de koude nachten te overleven.

Sinds onze verhuizing van Hilversum naar Huizen in november 2005 bezoek ik vaker dan vroeger de Tafelbergheide. Iedere keer dat ik de Klapekster zag zitten kwam die vraag weer bij mij boven. Toen ik 26 maart 2006 -een lekkere zonnige voorjaarsdag- samen met mijn vrouw Loes over de Tafelbergheide liep vielen de vele gaatjes in de grond op met vers opgewoeld zand. Deze gaatjes associeerde ik met de driehoornmestkevers die ik zag lopen. Dat bracht me tot de vraag of de Klapekster van deze voedselbron gebruik zou maken. Nog geen tien minuten later werd deze vraag bevestigend beantwoord door een biddende Klapekster die zich op een mestkever stortte en deze verorberde. Even later meldden zich een man en vrouw Torenvalk om zich eveneens te goed te doen aan deze rijkdom.

In het najaar verscheen de Klapekster weer op zijn bekende favoriete plekken op de Tafelbergheide, die dan ook regelmatig gemeld werd via het Goois Vogelnet. Al vroeg in februari waren er weer gaatjes te zien die deden vermoeden dat mestkevers actief waren, al zag ik geen kevers. Op donderdag 16 februari was het uitgelezen weer om weer eens lekker in het zonnetje te gaan wandelen. Als bestemming werd door Loes en mij unaniem de Tafelbergheide gekozen. Loes in de hoop een vroege hagedis te scoren en ik in de hoop de Klapekster weer te zien. Wel, we scoorden ze tezamen. Na enkele keren bidden zagen we op gegeven ogenblik de Klapekster opvliegen en landen in een bremstruik. Met de verrekijker leek het alsof hij een tamelijk grote prooi in de snavel had. Toen de Klapekster verder naar ons toevloog en weer landde in een bremstruik, bleek hij een hagedis te hebben gevangen (zie figuur 1).

Klapekster met hagedis (foto: Paul van der Poel)

Even later vloog hij naar een eik (figuur 2), om vervolgens door te vliegen in de richting van een leemkuil. Na enkele minuten kwam hij zonder prooi terug naar ongeveer dezelfde plek van de vangst. Helaas ontbrak de tijd om te onderzoeken of de prooi ergens gespietst of geklemd was. Door deze waarneming nog meer gebiologeerd geraakt heb ik Poul Hulzink, hoofd terreinbeheer van het Goois Natuurreservaat, toestemming gevraagd de leemkuilen ook te mogen onderzoeken op prooien en prooiresten. Op 17 februari werd een eerste verkenning uitgevoerd. Bij een geïsoleerd staande meidoorn vond ik drie slagpennen van een Pimpelmee. Bij het afspeuren van de omgeving vloog een Houtsnip op, terwijl vanuit de richting van de schaapskooi een Boomleeuwerik zijn lu-lu-lied liet horen. Verder werd er bij het onderzoek van het terrein niets gevonden, behalve een meidoorn die

kennelijk als slaapboom benut wordt gezien de vele “kalk” op de takken.

Klapekster (foto: P. v.d. Poel)

Twee dagen later zag ik de Klapekster niet (mogelijk door de permanente aanwezigheid van een vrouw Havik,

figuur 3), maar vond ik wel een braakbal van de Klapekster met veerresten van de Pimpelmees. Mijn bezoek op de middag van 1 maart leverde alleen zichtwaarnemingen van de Klapekster op, maar geen vondsten van prooiresten. Deze middag zongen twee Boomleeuweriken.

Het duurde precies een week voor ik in de morgen van 8 maart weer een bezoek kon brengen. Een ochtend met vijf of zes zingende Boomleeuweriken, twee paartjes en een man Roodborsttapuit en een achttal Graspiepers in baltsvlucht. In het begin zag ik de Klapekster in een van zijn vaste uitkijkbomen zitten, om hem daarna geruime tijd “kwijt” te zijn. Na onderzoek van het terrein op prooiresten (met negatief resultaat) kreeg ik hem weer in het oog, terwijl hij met zijn kop in de wind stond te bidden. Op een gegeven ogenblik zag door de verrekijker dat hij over zijn schouder keek, waarna hij snel als een schip overstag ging en schuin naar beneden schoot. Hij miste op een haar na een langsvliegende Graspieper. Het was opvallend dat absoluut geen energie verspild werd aan een achtervolging. De Klapekster vloog rustig naar een boompje om daar weer rustig om zich heen te gaan kijken.

De volgende dag ben ik met Loes 's avonds gaan kijken tussen 18.00 en 19.00 uur. We zagen hem regelmatig jagen, waarbij we hem geleidelijk steeds dichterbij konden naderen. Ongeveer tien minuten voor zeven vloog hij vlak langs ons en verdween in de richting van de boom, waarvan ik al eerder dacht dat het zijn slaapboom zou zijn. Van ongeveer 20 meter afstand was niet te zien of hij zich inderdaad daar bevond. Om hem niet te verstoren zijn we de boom niet dichterbij gegaan. Tot op heden heb ik geen gegevens kunnen vinden waar Klapeksters 's nachts rusten.

Op 14 maart bezocht ik de Tafelbergheide van 9.00 uur tot 10.15 uur. Bij de vermeende slaapboom vond ik na grondig speuren één verdroogde braakbal. Daarna probeerde ik met de verrekijker te zien of de Klapekster prooien zou vangen en zo ja, wat voor prooien. Dit heb ik niet al te lang volgehouden om de vogel niet te veel te verstoren, ook al duldde hij mij -en voorbijgangers- tot op 25 meter of minder. In een grote eik in een van de leemkuilen zat hij ongeveer vijf minuten te staartwippen om ineens naar

een klein eikje op ruim 40 meter afstand te vliegen (nagemeten op <http://maps.google.nl/>, waar de betreffende bomen duidelijk te herkennen zijn). Daar zat hij hooguit twee seconden om zich een paar meter verder op de grond te storten. Kennelijk had hij vanaf ruim 40 meter afstand al de prooi gezien!

Met prooi. (foto: P. v.d. Poel)

Met zijn prooi vloog hij weer naar het eikje om op een tak te gaan zitten. De prooi werd onder een poot geklemd, waarna een braakbal werd geproduceerd.

Vervolgens werd de prooi direct opgegeten, waarbij een en ander naar beneden viel. Na dat hapje vloog de Klapekster een flink eind weg. Onder het eikje vond ik een verse braakbal (een zeer los geheel) en bovendien de thorax (borststuk) en vleugelschilden van de zojuist geconsumeerde driehoornmestkever. Ook in de braakbal zaten allerlei onderdelen van mestkevers. Na deze vondst spoorde ik de Klapekster weer op in zijn slaapboom, toen hij van de grond opvloog. Vanwege de tamelijk grote afstand kon ik niet zien wat er precies gebeurde.

Na ongeveer één minuut scharrelde hij over de takken omhoog om boven in te gaan zitten en even later weg te vliegen. Inspectie van de plek onder de tak waar ik hem zag zitten leverde tot mijn verrassing een fraaie braakbal op (ca. 28 mm lang en een doorsnede van 12 mm) vol mestkeverresten.

Op 15 maart samen met Bertus van den Brink een rondje gelopen en genoten van de Klapekster. Opvallend is dat je hem tijden ziet zitten en plotseling geruime tijd “kwijt” bent, waarna hij plotseling weer opduikt op een van de veelbenutte uitzichtpunten. Dit keer verscheidene braakbalresten gevonden. De volgende dag (16 maart) 's ochtends en 's avonds vergeefs gezocht naar de Klapekster. Diverse braakballen gevonden, waarvan één tamelijk verse, vermoedelijk van 15 maart. Kennelijk is de Klapekster donderdagnacht vertrokken naar zijn broedkwartier, want ook op zaterdagochtend 17 maart was er geen spoor meer te ontdekken. De braakballen liggen nog te wachten op nadere analyse; in ieder geval de drie braakballen en braakbalresten waarin onderdelen van muizen zichtbaar zijn. Hoewel ik blij ben met het voorjaar dat aangebroken is en er een nieuw broedseizoen voor de deur staat, kijk ik nu al uit naar de tijd dat de Klapekster zal terugkeren. Misschien dat het dan zal lukken om meer gegevens te verzamelen over de menukaart van de Klapekster van de Tafelbergheide in zijn winterse periode.

Naar de Korhaan

De laatste dag van maart stond in het teken van de Korhaan. Vóór dag en dauw vertrok een groep enthousiastelingen naar de Holterberg in de hoop het spektakel van de baltsende Korhaan te kunnen bekijken.

Lenny Langerveld

Een vroege zaterdagochtend op de Holterberg. Een heidelandschap in gelaagde grijze en roze pasteltinten. De zon hangt als een bloedrode bal boven de horizon. Het geluid van onze voetstappen en gedempte stemmen reikt ver in de ochtendstilte. Het is bar koud, de weg is een lint dat golvend voor ons aan de horizon verdwijnt. Een Veldleeuwerik jubelt een vroeg lied, Graspiepers schieten schichtig voorbij. Een enkele eenzame dennenboom en wat dood kreupelhout vormen wijd verspreide donkere silhouetten in de lucht. Dit landschap is van alle tijden, alle werelddelen. Steppe, poesta, prairie. Dit zou Siberië kunnen zijn en wij een anoniem leger op doortocht in zonlicht dat nooit warmer wordt dan dit. Of Patagonië of Peshawar. Maar het is de Holterberg. We lopen in het voetspoor van Erik Hans en Frank, op zoek naar de Korhaan die zich voorlopig nog niet laat zien.

Foto: Conny Leijdekker

In het steeds helder wordende licht, zien we in de verte andere vogelaars staan. IVN-ers uit de buurt, vogelaars uit Zeeland, kijkers in de aanslag. Wij zijn zelf ook niet geheel onvoorbereid op stap gegaan. Zesentwintig vogelaars die gezamenlijk elf telescopen meesjouwen. We voegen ons bij hen, richten onze kijkers, schenken een eerste kopje koffie in. We bevinden ons in een kom. Aan de horizon staan zeven roerloze reeën. Gewei in de aanslag. Wij kijken naar hen, zij kijken hooghartig en onaangedaan terug. Tussen hen en ons, in het geplooid heidelandschap, móeten zich de Korhanen bevinden. Maar waar? Even gebeurt er helemaal niets.

Dan is er opeens een klein plaagstootje. Een witte vleugel die flapperend boven de hei uitkomt. Nog

een keer, daarna is het stil. Adem in, nu. Turen door de kijker. Wachten.

Silhouet van een Korhaan
(foto: P. v.d. Poel)

Erik Hans ziet 'm als eerste aankomen. Zwarte stip wordt

Korhaan. Hij vliegt voorbeeldig van rechts naar links voor ons langs, alsof wij het publiek zijn en hij op een podium waarvan hijzelf alleen de maten kent, stipt op tijd vanuit de coulissen opkomt en een voorstelling begint. Kwart voor acht... its showtime! Good luck and let's go! Snelle slagen worden afgewisseld met een lange glijvlucht. Hij strijkt neer in één van de bomen in het veld. We krijgen minutenlang de tijd om onze kijkers op hem te richten en te genieten van het zicht.

Dit is 'm dus. 'Blauwzwart verenkleed en een liervormige staart, een witte onderstaart en een vleugelstreep', zo lezen we in de folder van de IVN-ers. Een slanke hoender, fiere houding maar wel met een béetje moedeloos vleugeltje, als ik ook een kritische noot mag plaats. 'Familie van de ruigpoothoenders', vult Frank aan. Het mannetje heeft een rode lel boven zijn oog. Ze leven in de heidevelden, schuilen in de bomen. Eten vooral plantaardig materiaal, zoals kiemplanten en bessen. De leden van deze vogelvereniging weten het allemaal: Ooit was de Korhaan een normale, bijna alledaagse verschijning in het Gooi. Maar vanaf eind jaren zestig deed zich een dramatische terugval voor in heel Nederland. De korhoenders verdwenen uit het Gooi en praktisch uit heel Nederland. De populatie van rond de duizend Korhanen - gebaseerd op tellingen van de hanen- decimeerde razendsnel. In 1976 waren er nog vierhonderdvijftig hanen, in 1992 zesentertig. Het dieptepunt werd bereikt in 2003. In de enige groep die er nog was binnen onze landsgrenzen, hier op de Holterberg, werden nog slechts een dramatische ácht Korhanen geteld. Het zijn er nu weer drieëntwintig, dankzij de inspanningen van o.a. de IVN-ers, maar of de opgaande lijn zich gaat voortzetten valt nog niet met zekerheid te zeggen.

Frank en Erik Hans leidden ons van de asfaltweg naar een hoger gelegen zandpad. Vanaf hier zien

we hoe, op een open plek in de hei, een Korhaan aan het baltsen slaat. Hij waaiert zijn staart uit, maakt klokkende geluiden met zijn keel en lijkt af en toe wel te willen opstijgen. Kleine jubelsprongetjes. Dit is waar we voor gekomen zijn! De balts van de Korhaan op een nevelige vroege voorjaarsochtend. Gebiologeerd blijf ik door steeds weer een andere telescoop het baltsgebeuren beschouwen. Nog een keer, nog een keer. Deze dag kan niet meer stuk.

Prent van een Korhaan (foto Paul van der Poel)

Wat kan ik verder vertellen? Het was een vroeg hoogtepunt, maar de dag was nog lang. Sommigen van ons zagen de Pestvogel, ik behoorde niet tot de gelukkigen. Maar voor een beginnend vogelaar waren er genoeg andere memorabele momenten, met dank aan medewandelaars, zoals bijvoorbeeld Conny en Bertus die nooit te beroerd zijn om aan te wijzen, uit te leggen, nóg een keertje hetzelfde

te vertellen: ‘Nee, dat is niet de Boomklever, maar het is de Zanglijster. Hoor maar, die herhaling in drievoud, de andere zang die volgt...’ De Klapekster, Rode Wouw, Wulp, het tere rozerood van de Goudvink, het wijdopen keeltje van een Geelgors. De snelle roodborsttapuiten hippen welgemoed van heidestruik naar heidestruik, de driftige Graspiepers schieten hoog de lucht in, zoete leeuwerikklinken omlijstten de hei en zelfs werd er eerste Fitis gehoord. Een paar onzekerheden zijn gebeven, geloof ik. Zagen we een witte Buizerd én een Wespendif? Een Sperwer of een Havik? Het zijn van die gesprekjes onder vogelaars waar ik zelf alleen maar van kan dromen. Een zwarte stip aan de horizon blijft een zwarte stip aan de horizon voor wie niet gewend is om tekens te herkennen en te duiden. Na een paar uur staan we weer op de asfaltweg. We komen uit de krochten van de vroege ochtend, maar in de rest van de wereld is het een warme voorjaarsdag geworden. Een normale dag, opeens. De magie van ons eigen universum stort als een kaartenhuis in elkaar. Wandelaars, fietsers, nordicwalkers en zelfs passerende auto’s brengen ons met de beide benen op de grond. Een klein groepje gaat nog verder, ik hoor daar niet bij. Het is mooi geweest. Echt mooi.

P.S.: Door het kleine groepje dat wél doorging zijn nog twee zandhagedissen en drie levendbarende hagedissen samen op één plek gezien. Verder zagen ze de volgende interessante soorten: Groene Specht, Paapje (alles nog op de Holterberg) en onderweg en langs de IJssel nog o.a. Grote Zilverreiger, Havik, Zomertaling, IJsvogel, Koperwiek, Ooievaar, Rietgors, Ringmus, een tweede Fitis en drie Boerenzwaluwen (voor hen allen de eersten van dit jaar).

Aanvulling van Paul van der Poel

Loes en ik zijn niet mee geweest langs de IJssel. We zijn 's avonds nog een rondje wezen maken en troffen een hen die op 15 meter afstand opvloog en later nog een hen en haan. De volgende morgen een andere route gelopen. Toen zagen we op gegeven moment vijf hennen in de bomen aan het knoppen eten. Later joeg één hen in imponeerhouding een andere hen de boom uit. Ondertussen onder de bomen twee bolderende hanen. De vogellijst is wellicht niet compleet doordat ik bepaalde waarnemingen van anderen gemist heb. Wat ik van anderen weet heb ik in onderstaande lijst opgenomen.

Korhoen	Grutto	Holenduif	Merel	Pimpelmees	Gaai
Aalscholver	[Houtsnip:	Groene Specht	Zanglijster	Kuifmees	Kneu
Wilde Eend	avond,	Grote Bonte	Grote Lijster	Glanskop	Vink
Buizerd	<i>niet door</i>	Specht	Roodborst	Goudhaantje	Geelgors
Wespendif	<i>excursie]</i>	Veldleeuwerik	Winterkoning	Boomkruiper	
Rode Wouw	[Bosuil:	Boomleeuwe-	Roodborst-	Boomklever	
Sperwer (of	avond,	rik	tapuit	Klapekster	
Havik)	<i>niet door</i>	Graspieper	Heggenmus	Pestvogel	
Wulp	<i>excursie]</i>	Witte	ZwarteMees	Zwarte Kraai	
Kievit	Houtduif	Kwikstaart	Koolmees	Kauw	

Van Hemelgeit tot Icetea.

André Kerkhof

Het was gezellig, die werk-/contactavond op woensdag 14 maart in De Broedplaats. Ruim 40 leden waren komen opdagen om wat meer te leren over vogelgeluiden. Vogels maken geluiden, contactgeluiden, alarmroepen, territoriale herrie, gewoon wat zingen. Dat laatste deed me denken aan mijn al weer lang geleden overleden schoonmoeder die probeerde haar kleindochtertje “vieze” liedjes te leren:

En er was een Ekster

Die kon niet kakken

Want er was een veertje aan zijn poeptertje blijven plakken. En van je etc.

De organisatoren van de contactavonden: Renée Beekman en Rien Rense. (foto: André Kerkhof)

Dat soort geluiden kregen we niet te horen. Ook niet de geluiden zoals die in veel vogelboeken staan omschreven: shriiee pieuuu tikketik tol tjeeee. Dat is meer cabaretwerk. Wel deden de geluiden van een cd-rom het uitstekend met Rien Rense als organisator en cd-spelermachinist.

Merel (foto: internet)

Beter te omschrijven zijn de ezelsbruggetjes. Veel vogels roepen hun eigen naam, andere vogels zijn uitstekende imitators. Van Koolmezen is bekend dat ze je zelfs belazeren door een mobiele telefoon na te doen. Maar niet alles is nep, of maar een

beetje. Want als je hoort hinniken, dan zou dat wel eens een Dodaars kunnen zijn.

En hoor je een Merel op 45 toeren, dan heb je waarschijnlijk te maken met een Tuinfluiter. Dat een Roerdomp kan hoempen en een geluid maakt als de wind over een leeg flesje, dat weten de meesten van ons wel.

Roodborst (foto: internet)

Dan de Matkop met zijn pietjepè pietjepè pietjepèpèpè, of is dat de Zwartkop? De Geelgors, dat is een klassieker met de 5e symfonie van Ludwig van Beethoven.

Dat is toch wel iets anders dan de krasjes van de Grasmus. En als de Roodborstapuit aan het spelen is met tegen elkaar ketsende steentjes, de Roodborst en het Winterkoninkje hun wekkertjes laten aflopen en de Grote Lijster turelurelu roept tegen de tjirp van de Gele Kwik, dan hoor je door de piepjes de vogels in het bos niet meer.

Aandacht voor de spreker. (foto: André Kerkhof)

Piet Spoorbergen had nog een interessant verhaal over de ervaringen van de telgroep voor de Loenderveense Waterleidingplas, een heel bijzonder en goed beschermd gebied met veel, dikwijls minder vaak voorkomende soorten broedvogels.

Renée Beekman sloot als medeorganisator deze aardige en leerzame avond af met een woord van dank aan de sprekers, gevolgd door een instemmend applaus van de aanwezigen.

Over wilgenknotten en zandwanden

Paul van der Poel

Wilgen knotten

Nadat de wilgenknotactiviteiten door de VWG niet meer plaatsvonden, gingen Roel Huizenga en Bertus van den Brink samen door in 2006.

Hard aan het werk (foto: Peter Jan Senteur)

Voor dit jaar werd hen beloofd dat er hulp zou komen om samen met Jan Kuijer van Staatsbosbeheer de klus in de Oostermeent bij de Eemmeer kust te klaren. Welnu, na een actie met beide heren en enkele andere vrijwilligers (o.a. van de VWG) waarbij op 21 februari het visdieveneiland geschoond werd, togen zeven mannen en één vrouw 28 februari naar de Oostermeent. In één ochtend tijd werden alle ruim 70 knotwilgen van hun takken ontdaan ondanks de zeer harde wind en enkele venijnige regenbuien.

Het werk is klaar (foto: Peter Jan Senteur)

Al deze klussen werden met veel plezier en in opperbeste stemming verricht. Wat mij betreft kunnen nog meer mensen zich volgend jaar melden om mee te helpen met dit soort activiteiten voor de vogels, vooral mensen van de VWG, zodat we weer echt van een vogelwerkgroep kunnen spreken.

Zwaluwenwand herstellen

Maandag 26 maart beulden Bertus van den Brink en Dick Jonkers zich een hele ochtend af met het herstellen van de wand voor de Oeverzwaluwen in de Groeve Oostermeent.

Zo zag de wand er uit (foto: Conny Hooigeboom)

Na een telefoontje met Ben Blessing van het Goois Natuurreservaat (GNR) werd geregeld dat de volgende dag enkele mensen van de vrijwilligersgroep de Oude Loods (Huizers die voor het GNR wekelijks op dinsdagochtend werkzaamheden verrichten) mee zouden komen helpen. Zo werd weer een aardige uitbreiding gegeven aan de wand. Op dinsdag 2 april werd met een twaalftal mensen (VWG-ers en GNR vrijwilligers) nog twee wanden in orde gemaakt.

Even overleggen (foto: Conny Hooigeboom)

De wand is klaar (foto: Conny Hooigeboom)

Excursie Zanddijk

Door Josée van Beek

De opkomst is groot op zondagochtend 18 februari 2007.

Een verbazingwekkend groot aantal vogelaars verzamelt zich die ochtend op de parkeerplaats van Oud Valkeveen. Met deze groep enthousiastelingen vertrekken excursieleiders Bertus van den Brink en Rob van Maanen naar de Zanddijk, een klein beschermd natuurgebied gelegen tussen de A1 en het Gooimeer. Het is van Staatsbosbeheer en er was toestemming nodig om dit ongerepte gebied te mogen betreden. Dus eerst over het brede ijzeren hek klimmen en dan zien wat we tegenkomen.

Uit de excursiebeschrijving weten we al dat dit gebied een rust-, schuil- en nestplaats biedt aan veel vogels, zoogdieren en reptielen. Het is deze ochtend steenkoud dus van veel activiteit in het dierenrijk is weinig sprake. Wel wordt er in de mistige verte direct een vos waargenomen en een drietal reeën. De vos heeft een opmerkelijk dikke staart in verhouding tot zijn lijf. Dat komt omdat het winter is, vertelt Bertus, hij is nu mager. Plots vliegt er een Buizerd over de groep.

Dan vraagt de grote uilenkast de aandacht van de deelnemers. Gevraagd wordt voor welke uilensoort deze nestkast is bestemd. Het juiste antwoord is de Bosuil maar er kunnen ook eekhoorns in gaan zitten.

Dan “danst” er een groep Sijsjes boven ons. Aangekomen bij een vossenhol vertelt Bertus over de familie vos die hij hier vorig jaar heeft waargenomen: een paar met dartele jongen (welpen), een stuk of vier. Hun paartijd begint al in januari/februari, ze zijn eigenlijk solitair levend. Even later spotten we een Havik, mooi silhouet. Op de zomerdijk zoekt Rob tevergeefs zijn arendboom: de boom waar hij ooit een Visarend in zag zitten. Nu niet (niet de tijd ervoor?). Ze komen wel voor in dit gebied. Wat we er wel zien zijn een Matkop, Heggemus, Zanglijster en Winterkoning.

Rob laat met zijn mobiele telefoontje het geluid van een Rietgors horen, “om andere vogels te lokken” verduidelijkt hij, echter zonder resultaat. We lopen verder langs de oude zomerdijk in de richting van het Gooimeer. Slaan af en trekken naar een stevig omheinde verhoging in het veld, een heuveltje waar we van Jelle Harder meer horen over de functie hiervan. Het blijkt een oeverwaluwand te zijn. Verlaten en nu niet in gebruik door die vogels. De vossen konden er zo gemakkelijk roven, aten de vogels als kroketjes uit de muur.

Verder lopend in de richting van het Gooimeer horen we in de dikke rietkraag Baardmannetjes. We zien Veldleeuweriken, een overvliegende Aalscholver en een stel Roodborsttapuiten. Ze zitten graag op een paaltje of op een draad en lieten zich goed zien via de telescoop. Kenmerkend is hun witte “halsband”. We houden even pauze, drinken meegebrachte koffie of thee en eten onze boterhammetjes ondertussen bijkletsend. En passant zien we op het water een alleengaande Bergeend.

Foto: Nel Huese

Als we in de richting van de A1 lopen, die we nauwelijks horen, zien we in en boven het weiland een groot aantal ganzen: Rot-, Nijl-, Kol-, Brandganzen en Grauwe Ganzen. Rob wijst ons op de ganzen met duidelijk waarneembare halsbanden en pootringen. Het nummer kunnen we lezen. Ook voor de flora is aandacht, met name voor de zeldzame paddestoelen zoals de gordijn... en plooiervoetstuiwzwam! Nicole van Gans is onze expert en vertelt erover.

Aangekomen bij de A1 wordt de groep in het fietstunneltje (aan de oostkant van Naarden Vesting) verzameld. Hier vertelt Jelle hoe hij erin is geslaagd om er een veilige doorgangplaats voor dieren van te maken. Eerst liet hij heipalen aan weerszijden van het pad leggen en daarna kwamen er boomstronken naast (niet op het pad maar achter de liggende heipalen) als onechte begroeiing. Het geheel heeft iets spookachtigs maar functioneert wel!

Terug over de Oostdijk, met rechts de fabrieksgebouwen van Quest. Daar wordt bij de vaart het geluid van een IJsvogel waargenomen maar hij wordt niet gezien. Een Sperwer vliegt over. Tenslotte krijgen we op de Meentweg toch nog de Boomklever goed te zien en even later drie kijkende Grote Bonte Spechten. Het voorjaar is duidelijk in aantocht.

Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep

Vrijwel elk jaar verschijnen er uitgaven van de vogelwerkgroep. De hieronder vermelde samenvattingen zijn tot nu toe de laatste twee die zijn uitgebracht in deze serie. Degenen die er niet aan hebben meegewerkt, weten meestal niet van het bestaan van deze publicaties af. De redactie wil daar voortaan na het verschijnen van een publicatie in dit tijdschrift aandacht aan gaan schenken. Er is een uitgavenlijst, waar alles dat tot nu toe verschenen is op staat vermeld.

Dick Jonkers

Broedvogelinventarisatie Spanderswoud

In 2005 is het iets meer dan 200 ha grote bosgebied Spanderswoud op het voorkomen van soorten aantallen broedvogels geïnterviewd. Daarbij is een aantal van 50 verschillende soorten broedvogels vastgesteld. Het gebied schaart zich hierdoor bij de top twee van soortenrijkste boscomplexen in het Gooi. De grote soortenrijkdom én het hoge aantal broedparen van een aantal soorten zijn voor het grootste deel te danken aan het omvormingsbeheer in de afgelopen decennia van productiebos naar een meer natuurlijk bos. Van de Rode Lijst zijn vier soorten aangetroffen: Ransuil, Groene Specht, Grauwe Vliegenvanger en Matkop. Ook waren de kritische soorten Kleine Bonte Specht en Raaf broedvogel. Glanskop, Boomklever, Appelvink en Kruisbek, kensoorten van oude bossen eveneens aanwezig. Van de roofvogels nestelden enkele paren Haviken, Buizerds en een Sperwer in het gebied en van de uilen Bosuil en Ransuil. Zoogdieren zijn ook enkel tientallen keren gesignaleerd. Het overgrote deel van de waarnemingen is gedaan in het deel van het Spanderswoud waar in het broedseizoen een aanlijngedebod voor honden geldt.

Jonkers, D.A. 2006. *Broedvogels van het Spanderswoud in 2005*. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave: 157.

Weidevogelinventarisaties in Eemland

Ook in 2006 zijn de eigendommen van Natuurmonumenten in de Noordpolder te Veld / Maatpolder en het object De Slaag in de Polder Zeldert weer op de soorten en aantallen weidevogels geïnterviewd. In het eerstgenoemde gebied ging de Grutto (126 paar) aan kop, gevolgd door de Kievit (112 paar), Tureluur (20 paar), Scholekster (7 paar), Watersnip (2 paar) en Kempphaan (2 paar). Negen soorten komen op de Rode Lijst voor. Opmerkelijke broedvogelsoorten waren Smient, Kolgans en Kluut. Na vele jaren van afwezigheid keerde de Gele Kwikstaart als broedvogel terug. In De Slaag voerde de Kievit de lijst aan (90 paar); de Grutto volgde met 61 paar en daarna Tureluur (17 paar), Scholekster (5 paar) en Watersnip (2 paar). In dit gebied waren vijf soorten van de Rode Lijst broedvogel.

Jonkers, D.A..2006. *Resultaten van weidevogelinventarisaties in delen van de Noordpolder te Veld, Maatpolder en object de Slaag (Hoogland) in 2006*.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave: 158.

De zwaluwen van Singraven

Dick Jonkers

Met deze uitgave toont kunstenaar Erik van Ommen opnieuw zijn meesterschap aan. Centraal staan de Boerenzwaluwen van Huis Singraven, een landgoed in Twente. Het boek is het derde deel over vogels in hun leefgebied. De begeleidende tekst is afkomstig van Wilma Brinkhof. De aandacht voor de Boerenzwaluw loopt als een rode draad door het verhaal. Het boek sluit naadloos aan bij de recente aandacht voor vogels in het landelijk gebied, waar de Boerenzwaluw een boegbeeld is voor de agrarische bedrijven en het omringende landschap. Voor deze soort van de Rode Lijst is de verschijning van een publieksboek zeer welkom.

De verhalen zijn sfeervol geschreven en worden gelardeerd door tal van kleurrijke illustraties van niet alleen Boerenzwaluwen, maar ook andere vogel- en diersoorten en soms door zwartwitfoto's. Vanaf de aankomst bij de broedplaats wordt het wel en wee onder de aandacht gebracht. Na het vertrek naar hun winterkwartieren in Afrika reizen de auteurs naar Namibië om de zwaluwen daar op te sporen. In dit deel worden o.a. een daar uitgevoerd boerenzwaluwenonderzoek en -bescherming beschreven. Voorafgaand aan hun reis is als introductie een bijdrage opgenomen van een historische reis naar Afrika van mr. W.F.J.F. Laan, de laatste bewoner van Singraven. Als afsluiting zijn er twee wat afwijkende bijdragen. Eén over de natuur als inspiratiebron en de passie van de auteurs: het overbrengen van de schoonheid van kunst en natuur. De ander gaat over "Kunstenaars voor de leeuwen", waarin de Duitse dierschilder Wilhelm Kühnert en Erik van Ommen worden opgevoerd als dierschilders in Afrika en het werk van beiden daarin wordt beschreven.

Een bijgeleverde cd met een klankbeeld over de voorjaarsstrek sluit aan op het boek, waarin de broedperiode en de najaarsstrek aan de orde zijn geweest. Zo wordt de cirkel gesloten.

De zwaluwen van Singraven. Erik van Ommen & Wilma Brinkhof 2006. KNNV Uitgeverij, Utrecht. ISBN 978 9050 112321. 112 p. 22.6 x 28 cm. Genaaid, geboden, full colour + cd. Prijs €29,95.

Nestkasten maken

Met de jeugdgroepen worden allerlei activiteiten ondernomen. Op 20 januari heeft de jeugdgroep 1 (8 tot 10 jaar) nestkasten gemaakt.

Conny Leijdekker

Roel Huizenga had voor het materiaal gezorgd, de plankjes op maat gezaagd en voorgeboord, zodat de kinderen, toen ze om 10.00 uur de Hooischoor binnenkwamen een kant en klaar bouw pakketje op hun plek vonden. Na de uitleg van Frans van Klaveren over wat voor vogels er in deze kastjes te verwachten zijn en wat de beste plek is om ze op te hangen, zochten de kinderen een plek op de grond.

Nestkastjes maken

(foto: Conny Leijdekker)

Vol overgave begonnen ze de zijanten aan de voor- en achterkant te zetten en binnen de kortste keren leek de Hooischoor op een timmermans-werkplaats. De bodem werd daarna op zijn plaats getikt en met uiterste precisie sloegen kleine knuistjes met grote hamers de spijkers in de randen.

Na de innerlijke mens verzorgd te hebben, gingen we weer snel aan de slag, want de tijd vloog. Het dak werd er opgezet met krammen en haakjes, zodat het 1x per jaar los gemaakt kan worden voor de grote schoonmaak. Als finishing touch werd er een lat aan de achterkant gezet zodat het kastje opgehangen kon worden.

De eerste ouders stonden alweer voor de deur toen we nog met de laatste spijkers bezig waren. Na twee uur getik, geklop en gehamer hadden zestien kinderen een prachtig huis in de aanbieding voor zestien jonge kool- of pimpelmeesgezinnen het komende voorjaar.

Uit de veren

Werkgroepen Subgroep Avifauna	Coördinatoren	tel. nrs.	
1. Watervogeltelling	Guus Proost	035 52 51 661	g.proost@tiscali.nl
2. Midwintertelling	Rob Kole	033 29 99 408	rkole@wxs.nl
3. Eempoldertellingen	Jan Mooij	035 54 29 725	mooij.noorman@planet.nl
4. Weidevogelnestbescherming	Gert Bieshaar/ Frits During	035 53 11 002	g.bieshaar@wanadoo.nl
5. Tuinvogelonderzoek	Fernand Jager	035 69 33 553	f.c.jager@planet.nl
6. Gier-, Oever- en Huiszwaluwen	Dick Jonkers	035 52 60 456	dickjonkers@tiscali.nl
7. Boerenzwaluwen	Dick Jonkers/ Jelle Harder	035 52 60 456	dickjonkers@tiscali.nl
8. Telpost Corversbos	Fred van Klaveren	035 65 61 341	f.vanklaveren@natuurmonumenten.nl
9. Vogelringstation	Dick Jonkers	035 52 60 456	ringstation@vwggooi.nl
10. Nestkasten	Ronald Beskers	035 53 87 341	beskers@quicknet.nl
11. Steenuilen	Frank van de Weijer	035 53 11 207	fh.vd.weijer@hccnet.nl
12. Kerkuilen	Harry de Rooy / Gerard Mijnhout	035 62 89 470	harryderooij@planet.nl
13. Roofvogels	Harry de Rooy	035 62 89 470	harryderooy@planet.nl
14. IJsvogels	Jelle Harder	035 69 37858	jelleharder@hetnet.nl

Mutaties Ledenbestand april 2007

Nieuwe Leden

Mw. A M Bieshaar-Sukel	Zevenenderdrift 16	1251 RC	LAREN	035	5311002	H
Mw. van de Blankevoort	Gooierserf 312	1276 KR	HUIZEN			H
Mw. E Blonet	Graaf Florislaan 62	1405 BW	BUSSUM	035	6917470	G
Mw. L M Borst-Oosterman	Laarderweg 61	3755 AM	EEMNES	035	5387295	G
G Bretz	Wandelmeent 52	1218 CR	HILVERSUM	035	6935522	G
Mw. M Buckley	Dalweg 12	1217 HZ	HILVERSUM			G
Mw. M Elsen	Cattenhagestraat 65	1411 CS	NAARDEN	035	6952914	G
T F Hendriks	Kruidenmeent 19	1218 BB	HILVERSUM	035	6914156	H
A J van den Hout	Lage Vuurscheweg 27	1251 TS	LAREN	035	5318683	G
Mw. D van Kreuningen	Ivoordreef 307	3564 AR	UTRECHT	030	2615493	H
Mw. E Leyenhorst	Pr. Fr. Hendriklaan 70	1411 GB	NAARDEN	06	10039234	G
Mw. H Nachbahr-Reiningh	Krekelmeent 64	1218 ED	HILVERSUM	035	6930957	G
Mw. J Prins-Vorst	Prof. Oppenheimlaan 8	3741 ET	BAARN	035	5416721	G
R K Ton	Loevestein 26	1275 CT	HUIZEN	035	5260564	H
A J A Vollegraaf	1E Nieuwstraat 46	1211 JS	HILVERSUM	035	6400680	H
J Vroonhof	Keizer Ottostraat 131	1402 VR	BUSSUM	035	6939248	H
H A M Wit	Heuvellaan 26-3	1217 JN	HILVERSUM	035	6249417	H

Adreswijzigingen

J P Dorrestein	Paardenbloemsingel 17	3452 BS	VLEUTEN	06	26328265	G
W F J Hegge	Bagijnesingel 13	8021 AC	ZWOLLE	038	4528195	G
Mw. M Ketelaar	Dorotheagaarde 90	1403 JX	BUSSUM	035	6782003	G
Mw. E Schild-Schofaerts	Hamerstraat 77	1402 PS	BUSSUM	035	6918978	G
K Schonebaum	Herengracht 64	1398 AA	MUIDEN			G
H Vos	Godelindelaan 9	1231 VX	LOOSDRECHT	035	6217363	G
Mw. M J Wilmering	Van Der Palmkade 188	1051 RK	AMSTERDAM	020	4864178	G

Bedankt

Mw. N Bouwhuijzen	Meerkoetlaan 45	3645 JJ	VINKEVEEN	0297	261982	G
K J Brom	Willibrorduslaan 58	1216 PC	HILVERSUM	035	6233702	G
Fries natuur historisch	Schoenmakersperk 2	8911 EM	LEEWARDEN	058	2129085	M
Mw. P van Hulsten	Lakenkopersweg 16	1383 CS	WEESP	0294	430860	G
A Nazim	Paulinelaan 12	1399 VK	MUIDERBERG			G
H Preller	Meidoornstraat 4	1402 CN	BUSSUM	035	6934787	G
G Roselaar	Wagenpad 1	1251 RT	LAREN NH	035	5386911	G
R P Sinoo	Libellemeent 46	1218 CG	HILVERSUM	035	6930491	G
V.W.G. RIJK v. NIJMEGEN	Gerard Noodtstraat 121	6511 ST	NIJMEGEN			M

Uitgeschreven vanwege verhuizing naar onbekend adres

M Lankreyer	Achterwerf 132	1357 BR	ALMERE	036	5312391	G
F Paul	Burg. Gulcherlaan 28	1217 PC	HILVERSUM	035	6217992	H

Veldwaarnemingen

Engbert van Oort

Ooievaar	25-03-07	1	Zuidpolder te Veen, Eemnes, D. Jonkers, overvliegend
Kolgans	04-02-07	6000	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend en rustend
GDodaars	26-01-07	1	Goyersgracht, Oostermeent, Blaricum, D. Jonkers, foeragerend
Fuut	10-03-07	1	Hilversums Wasmeer, Hilversum, E. Klomp, foeragerend
Grote Zilverreiger	15-01-07	1	Maatpolder, Eemnes, E. Klomp, foeragerend
Orauwe Gans	28-03-07	8	Hilversums Wasmeer, Hilversum, E. Klomp, rustend
Brandgans	04-02-07	1000	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend en rustend
Bergeend	18-02-07	22	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend en rustend
Krakeend	v.a. 15-01-07	40	2 locaties, E. Klomp, S. Zeldenrust, foeragerend en rustend
Wintertaling	v.a. 15-01-07	11	2 locaties, E. Klomp, overvliegend, rustend
Pijlstaart	18-02-07	8	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend en rustend
Krooneend	01-04-07	10	Voorland, Muidenberg, E. van Dongen, foeragerend, rustend
Kuifeend	v.a. 08-01-07	16	2 locaties, E. Klomp, foeragerend, rustend
Nonnetje	15-01-07	2	Zomerdijk, Eemnes, E. Klomp, overvliegend
Havik	v.a. 07-01-07	2x	2 locaties, E. Klomp, allen overvliegend
Sperwer	v.a. 08-01-07	4x	4 locaties, D. Jonkers, E. Klomp, M.de Graaf, veelal overvliegend
Torenvalk	v.a. 13-01-07	2x	2 locaties, E. Klomp, rustend en overvliegend
Smelleken	20-03-07	1	Naardermeer west, Naarden, C. de Vink, vliegend langs het spoor
Slechtvalk	12-03-07	1	Centuurbaan, Bussum, C. de Vink, in strakke vlucht overvliegend
Fazant	27-02-07	1	Huizer Eng, Huizen, D. Jonkers, M de Graaf, foeragerend
Waterral	17-03-07	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, uitsluitend gehoord
Meerkoet	18-02-07	300	Noordpolder te Veld, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend
Kievit	18-02-07	320	Oostermeent, Blaricum, S. Zeldenrust, foeragerend / rustend
Bosuil	13-03-07	1	Valse Bosje, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Pestvogel	22-02-07	22	Nabij Hotel New Port, Huizen, B.v.d. Brink, A. Douma, foeragerend
Pestvogel	23-02-07	7	Station Bussum Zuid, Bussum, C. de Vink, rustend
Zwarte Roodstaart	24-03-07	1	Bijvanck, Blaricum, D. Jonkers, foeragerend
Merel	14-01-07	1	Fuchiastraat, Hilversum, E. Klomp, vroege zang
Grote Lijster	v.a. 14-01-07	2	2 locaties, E. Klomp, beide zingend
Startmees	28-03-07	1	Zuiderhof, Hilversum, E. Klomp, met nestmateriaal
Zwarte Mees	08-02-07	4	Hoogt van 't Kruis, Hilversum, E. Klomp, luid zingend
Boomklever	14-03-07	1	Valse Bosje, Eemnes, D. Jonkers, nieuwe broedlocatie
Raaf	28-01-07	1	Groeve Oostermeent, Blaricum, D. Jonkers, overvliegend
Spreeuw	20-01-07	3000	Laapersveld (park), Hilversum, E. Klomp, slaapplek
Goudvink	v.a.10-03	3	2 locaties, E. Klomp, foeragerend

Nijlganzen

(foto: internet)

Boomklever

(foto: internet)

Ontvangen literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Dit is een selectie uit de lijst van tijdschriften gericht op vogelnieuws, met name uit de regio.

Argus jrg. 31 (4) nov.'06. Blad van de Faunabescherming. P de Jong 'De Nederlandse ganzen van de regen in de drup', was het tot nu toe zo dat ganzen van een half uur voor zonsopkomst tot 10:00 uur 's morgens bejaagd mochten worden en dan nog alleen van sept. t/m januari, nu mogen ze onder het mom van schadebestrijding tot 1 april en tot 12.00uur beschoten worden. J. Bouterse 'Leidse meeuwen en de zorgen van de stadsbioloog.' Elk jaar broeden er meer meeuwen op de daken, die voor veel overlast zorgen. Wat doet de gemeente hier tegen? Verder trekt men ten strijde tegen de nieuwe vrijstellingswetgeving (L v.d. Bergh) en tegen de Jacht in natuurgebieden (P. de Jong) Een informatief artikel over de 'Toendrarietgans als kind van de rekening van het wijzigingsbesluit Beheer en Schadebestrijding.'

Dier en Milieu, jrg. 81 (6) dec.'06. Blad voor handhavers van de wet. De gemeenten Leiden, Katwijk, Alkmaar, Haarlem en Velsen gaan samen onderzoeken hoe de overlast door meeuwen tegengegaan kan worden. Ruim 200 opsporingsambtenaren hielden op 4 okt. jl in Apeldoorn een studiedag om misstanden bij (roof-) vogels te bestrijden. Met name de handel via het internet op Marktplaats in roofvogels floreert. De Politie Dieren- en Milieubescherming heeft een brochure uitgegeven over 'Vogelbescherming en handhaving', te bestellen via www.politiedierenmilieu.nl PMD betekent Politiemilieudienst. Medewerkers van deze dienst hebben in Bunschoten een vogelhandelaar opgespoord, die handelde in illegale zangvogels. In Nijkerk en omgeving worden regelmatig mistnetten ingezet om inheemse vogels te vangen. **Dier en Milieu**, jrg. 82 (1) feb.'07..Blad voor handhavers van de wet. Daadkrachtige opsporing door het Milieuteam in Brabant Noord werpt vruchten af; met name het prepareren van beschermde vogels is aangepakt. Rob Bijlsma maakt in zijn artikel 'Roofvogels bedreigd', met harde cijfers duidelijk dat roofvogels op diverse manieren nog steeds vervolgd worden. Hij bepleit samenwerking tussen de lokale roofvogelwerkgroepen en opsporingsambtenaren. In de rubriek 'Uit de praktijk' wordt aangetoond dat in de Ardennen op grote schaal Putters, Vinken, Geelgorzen, Groenlingen en Kruisbekken gevangen worden.

De Dompfoorn, jrg.40 (4) dec. '06. Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden. N.a.v. de tentoonstelling in het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam over de Huismus een artikel over deze vogelsoort van de Rode Lijst. Midas Dekkers en Peter Vos schreven een aardig boekje met als titel "Mus". Verder twee korte stukjes over de IJsvogel en over de Slechtvalk.

Tussen **Duin & Dijk** jrg. 5 (4). Natuur in Noord-Holland F. Visbeen stelt in 'Rijk Weidevogellandschap', dat boeren een cruciale rol spelen in het herstel van de weidevogelstand. Verruiging op weidegrond van beheerboerderijen werkte averechts. F. Koning 'Bosuilen op zoek naar een plekje' volgde in de Amsterdamse Waterleidingduinen bij Bloemendaal de pogingen om een territorium te veroveren bij jonge Bosuilen. 2006 was een topjaar voor de IJsvogel.

Dutch Birding jrg. 29 (1) '07 . G. Kirwan en H. Shirrihai: In hoeverre zijn de Huisgorzen *Emberiza striolata/sahari* aan elkaar verwant? Vreemde vogels: een Oosterse Vorkstaartplevier bij Workum, een Witstuitbarmsijsje uit Groenland gezien bij Den Helder, Zanggors op Kabellaarsbank. Probeer ze maar eens uit elkaar te houden: de Yelkouan-, de Kuhls- en de Noordse Pijlstormvogel. Bijzondere waarnemingen vanuit alle werelddelen met mooie foto's. Ik beperk me tot wat in ons land is gemeld: een prachtige Blauwstaart bij Zandvoort en IJsdikers o.a. in de Harderhaven.

Ficedula jrg. 35 (4) dec. '06. Twentse VWG. Maar liefst vijf territoria van de Wielewaal in recreatiegebied Het Rutbeek kwamen naar voren bij de BMP-inventarisatie, B. Hoitzing e.a. En de broedvogelinventarisatie van het Witte Veen leverde 88 soorten op, waarvan er twintig op van de Rode Lijst voorkomen, B. Hulsebos. Op vliegbasis Twente is door A. Stuiver een veldleeuwerikentelling gehouden in 2006. Tegen de trend in zijn daar nu 34% meer territoria geteld dan in 1997. Ook de andere vliegbases bieden deze soort een uitstekende biotoop. P. v.d. Akker coördineerde het zeer volledige overzicht van Midwintertellingen van watervogels over de periode 1991-2006.

Fitis jrg. 42 (4) nov. '06 VWG Zuid-Kennemerland H. Vader 'Broedgeval van Grauwe Klauwier in de Amsterdamse Waterleidingduinen,

na 40 jaar afwezigheid!' A. Ehrenburg 'Maandelijkse watervogeltelling AWD': minder individuen dan 30 jaar geleden, de waterleidingduinen zijn van lokaal belang, er werden deze winter veel Wilde Zwanen en Grote Zaagbekken geteld naast 52 Brilduikers. A. Gouw 'Roeken in Zuid-Kennemerland' W. Holthuizen 'Thijssse's Hof al tachtig jaar een waar vogelparadijs.

De Gierzwaluw jrg. 44 (3) dec.'06 VWG Amsterdam. F. v. Groen 'Broedvogels van de Kinseldam'. 'E. de Bruin zag een Buffelkopeend in de Gouwzee. Door de overlap van het Gooise en het Amsterdamse gebied zijn veel waarnemingen van de VWG Amsterdam voor ons ook interessant.

IJsselmeerberichten jrg. 34 (3) dec.'06. Veel aandacht voor een schoon en leeg Markermeer, IJmeer en IJsselmeer. Niet specifiek voor de watervogels, wel een voorwaarde. En als de Kuifeendjes zich niet meer thuis voelen bij IJburg, dan zoeken we ze wel op achter de 'Hoeckelingsdam'.

De Kruisbek jrg. 49 (5) nov. '06. Vogelwacht Utrecht. G. Ottens 'Zwarte Ooievaars in Utrecht, wel als doortrekker, niet als broedvogel'. T. Vernooij 'Vogelrijk landgoed Sandwijck in de Bilt' J. v.d. Winden en S. Dirksen stellen dat de Krooneend geen exoot is in Nederland. Jack Folkers zijn bijdrage over de Condors boven de Colca Canyon is boeiend, mooie foto's. G. Peterse kwam en zag de Roze Spreeuw in Wassenaar op 21-11-'05.

De Kruisbek jrg. 50 (1) feb. '07 Themanummer Vogeltrek. Vader en zoon Lichtenbeld schrijven een lezenswaardig en informatief artikel over het ringen van vogels. H. Verschuren 'Het zenderen van vogels, o.a. bij de Grauwe Kiekendief, levert belangwekkende inzichten op.' A. Borst schreef een bijdrage over de toepassing van radar bij vogelonderzoek. B. v. Gernerden en B de Bruijn 'De vogels achterna: Vogelbescherming in Afrika'. Daar zijn de vogels kwetsbaar dus helpt ze in hun leefgebieden is de stelling van Vogelbescherming.

Limosa jrg. 79 (3) '06. Tijdschrift van de Ned. Ornithologische Unie en SOVON. A.J. v Dijk 'De Wilde Zwaan: een nieuwe Nederlandse broedvogel, nu hij in 2006 met succes jongen grootbracht in Drenthe.' B.J. Ens, R. Kats en C.J. Camphuysen 'De Eidereend heeft het nog niet makkelijk na het stilleggen van de mechanische kokkelvisserij in de Waddenzee.' K.Koffijberg e.a. 'Toename van Dwergganzen in Nederland in 1989-2005.'

Limosa jrg. 79 (4) '06. M.v.d. Bosch en R. Vlek 'Najaarstrek van Purperreigers over Ridderkerk

2002-2005'. M.J.M. Hootsmans e.a. 'Invloed van recreatie op broedvogelverspreiding in de Amsterdamse Waterleidingduinen'. R. Berkelder e.a. 'Broedende Bijeneters te Monster, zomer 2005'. K. Koffijberg 'Herkenning en ruipatronen van eerstejaars Kolganzen in de winter'.

Meerkoet jrg. ? (4) '06. Natuurvereniging Wierhaven W. Tijssen 'Taimyrexpeditie juni 2006, de Rotgans achterna'. In dit en in het volgende nummer van de 'Meerkoet' een spannend verslag van een maand Alterra-vogelonderzoek in het ijskoude broedgebied van de Rotganzen, Sneeuwgorzen, Strandleeuweriken, Sneeuwuil en Witte Kwikstaarten. De Rotgans staat in het wapen van de gemeente Wieringen. B. Winters 'Op grond van ringonderzoek worden vraagtekens geplaatst hoe sterk het familieverband is in groepjes Staartmees'.

Meerkoet jrg. ? (1) '07 L. Smit 'Met de Steenuil in Wieringen wil het niet erg vloten', R. Schouw 'Er zijn in '06 veertig procent meer Huiszwaluwen geteld dan vier jaar geleden.'

Van Nature jrg. 16 (12) dec.'06. Ver Natuurmonumenten. Veel broedvogels in het Broekbos bij Biddinghuizen. Jagtlust, voormalig hoofdkantoor van 'The Body Shop' in 's-Graveland, is gekocht door Natuurmonumenten en zal voor het publiek worden opengesteld.

Van Nature jrg. 17 (1) jan. '07. Betere omstandigheden voor de weidevogels rond Vught.

Van Nature jrg. 17 (2) feb. '07. Jonge Zeearenden in de kop van Drenthe. Weidevogels Wieden reageren positief op optimalisering beheer; daarbij werd de vos sinds '95 afgeschoten en werd een voswerend raster geplaatst. Biotoopverbetering centraal in plannen weidevogels.

NatuurNabij jrg. 34 (4) dec. '06. IVN Eemland kiest voor een natuurlijke bestemming van vliegbasis Soesterberg.

NatuurNabij jrg. 35 (1) feb. '07 IVN Eemland Vogelwerkgroep Soest gaat nestwanden maken voor IJsvogels, Jelle Harder treedt op als adviseur. Wat opvalt bij de winter SOVON-watervogeltelling in de Soester Eempolder: de Kieviten trekken niet weg, er zitten honderden Goudplevieren, en de snel groeiende populatie Canadese Ganzen trekt de aandacht. Jammer dat er minder Kleine Zwanen zijn. Komt dat door het klompenpad?

Sovonnieuws jrg. 19 (4) dec.'06 16% van Nederland bestaat uit stedelijk gebied. Daar wordt weinig aan vogeltellingen gedaan. SOVON gaat samen met Vogelbescherming Ned. een laagdrempelig meetnet instellen. Zeldzame broedvogels in 2006: Koereiger, Wilde Zwaan, Bijeneter, Middelste Bonte Specht en het lijkt erop dat het aantal Korhanen omhoog gaat.

PTT wintertelling tijdens de 8^e zachte winter op rij: Barmsijzen-invasie, toename van de Roek als broedvogel. L. Dijkse en K. Koffijberg geven een eerste impressie van de vijfjaarlijkse Waddeninventarisatie. Satellietzenders tonen trekwegen Dwergganzen.

De Steenloper jrg. 24 (5) dec. '06. VWG Den Helder e.o. F. v. Vliet 'Nestkasten bij school'. G. Smit Huiszwaluwen: het aantal bezette nesten nagenoeg gelijk gebleven. 'Op stap met . . . Marina Kraai, vrijwilligster bij de Jeugd Natuurclub Julianadorp', leuk portret van een levendige club kinderen, waar geknutseld, getekend en geschreven wordt met vogelveren. Inventarisaties van Hoenderdaell bij Anna Paulowna en van De Nollen, Den Helder.

De Takkeling jrg. 15 (1) '07. Werkgroep Roofvogels Nederland. R. Bijlsma 'Trends 2006 nog niet goed vast te stellen, omdat veel gegevens nog niet ingestuurd zijn'. Veel roofvogelnesten in Friesland worden vernietigd. E. Visser e.a. 'Grauwe Kiekendieven in Nederland'.

De Tringiaan jg 29 (5) '06 VWG Schagen eo D. Y. Huiszwaluwonderzoek 2006: aantal blijft ongeveer gelijk'. G.J. Langedijk 'Kerkuilen rondom Schagen.' D. v. Lunsen 'De Cetti's Zanger in het Zwanenwater'.

De Takkeling jg 14 (3). WG Roofvogels Nederland. Rob Bijlsma en A. v.d. Burg 'Veerafwijkingen bij nestjonge roofvogels'. W. v. Barneveld sr. & jr. maakten een 'Kunstnest voor Wespandief.' R van 't Hof 'Broedgeval Wespandief op Schouwen' F. de Roder en Rob Bijlsma doen verslag van het eerste broedgeval van de Zearend in Nederland. Th. V.d. Mortel '1^e Slangenarend geringd in Nederland'. G. Wassink en Rob Bijlsma 'Predatie door Oehoes'. De Postduif en de Houtduif zijn goed voor 50% van zijn voedselbehoefte. Die wordt aangevuld met egels, Meerkoet en Zwarte Kraai (samen 20%).

Het gevarieerde menu bestaat voor de resterende 30% uit 16 zoogdiersoorten en 36 vogelsoorten, waaronder alle roofvogel- en uilensoorten.

Vanellus jg 59 (7) dec. '06. Bond van Friese Vogelbeschermingswachten. De grafieken die duidelijk moeten maken dat in Friesland tenminste tienmaal zoveel aan weidevogelbescherming gedaan wordt dan in de rest van het lan., Een goed artikel van J. Jukema over de Rosse Grutto. Uit ringonderzoek blijkt dat ze uitermate plaatsgetrouw zijn aan de tussenstopgebieden. Minister Veerman ?????van de Friese Plattelandsalliantie wordt opnieuw aangetoond hoe goed het zoeken en rapen van kievitseieren samengaat met het beschermen van de soort. Laat het toezicht en de uitvoering over aan de WBE's en de vogelwachten.

Vanellus jg 60 (1) febr. '07. De Friese Vogelbeschermingswachten. Geen nieuwe inzichten over het 'vakmanschap' van het ei-zoeken.

Het Vogeljaar jrg. 54 (6) '06. Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. E. Winkel 'Alaska: schiereiland Kenai', G. Wassink 'Predatie van de Achterhoekse Oehoes op Meerkoeten'. A. Spaans 'Actie voor de Rode Ibissen in Suriname'. Lilliputter die er wezen mag!

Vrienden van 't Gooi jrg. 2006 nr.2. '06. In de rubriek 'Wat ons bezig houdt' een voorbeeld van dreigende aantasting van het natuurgebied bij de Stichtse Brug: een jachthaven, drijvende woningen en horeca aan het Blaricumse strand, in plaats van velden met parnassia en orchideeën.

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze vogelwerkgroep. Nieuwsgierig geworden naar één van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem op een lezingavond even contact op met Bep Dwars-van Achterbergh.

Vogelfestival 2007

Op **zaterdag 25 en zondag 26 augustus** vindt het derde Vogelfestival in de Oostvaardersplassen plaats. Het thema van het festival is: "Vogels in een veranderend klimaat". Natuurlijkhebbers van jong tot oud kunnen genieten van een gevarieerd programma: lezingen, excursies, workshops, exposities, jeugdactiviteiten en presentaties en verkoop van boeken, optiek, kunst, e.d.

Locatie: Bezoekerscentrum Staatsbosbeheer, Kitsweg 1, Lelystad.

Korhaantje

Te koop aangeboden: vijf jaargangen van het tijdschrift De Wandelaar (van Rinke Tolman): 1929 t/m 1934, 1931 ontbreekt. Er zijn 12 bladen per jaargang. Te bevragen bij mevrouw Hennephof, 035- 6019615.

Programma 2007

De lezingen worden gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, 1215 JV Hilversum

Donderdag 3 mei (in plaats van 26 april) 20.00 uur: Lezing "Natuur in Hongarije"

Jan Trapman uit Hardinxveld zal ons kennis laten maken met de natuur van Hongarije. Het meest bezochte natuurgebied is het Hortobagy nationaal park, met uitgestrekte savanneachtige vlakten, de poesta. Hier huist onder andere de Sakervalk, de Grote Trap en de Roodbuikvuurpad. Westelijk van dit park stroomt de rivier de Tisza met meertjes en oude visvijvers met sterns, reigerachtigen en eenden. Ten Noordwesten van de Tisza ligt het Bükk nationale park in de uitlopers van de Karpaten, met veel vogelsoorten, maar ook bekend om de vlinders. De beelden die Jan ons van deze gebieden zal laten zien, garanderen een mooie en gevarieerde avond.

Zaterdag 28 april: Auto dagexcursie naar Texel o.l.v. Piet Spoorenberg en Hugo Weenen. Vertrek om 6.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Een rondje Texel betekent een unieke combinatie van zeevogels, steltlopers en zangvogels. Het begint al met de overtocht: zitten er nog bijzondere meeuwen in de haven, zijn er Roodhalsfuten op zee? Op Texel gaan we kijken aan de wadkant, waar zowel binnendijks als buitendijks zeer veel steltlopers te zien zijn. Als we tijd hebben gaan we ook de duinen in. Heel bijzonder is de Mokbaai, waar het goed oefenen is op alle grote en kleine steltlopers. We beloven niets maar we hebben een grote kans op zingende blauwborsten en jagende blauwe kiekendieven.

11, 12 en 13 mei: Voorjaarsweekeinde Drente

We gaan naar Drenthe en overnachten in de groepsaccommodatie De Hooge Haer (adres: Lhee 27, 7991 PG Dwingeloo, www.hoogehaer.nl), nabij het Fochteloërveen, het Drenths-Friese Wold en het Dwingelderveld. Ook het Bargerveen is binnen bereik. Een mooie kans om je eens te laten verrassen op een heerlijk weekeinde genieten van vogels in een prachtige natuur en in een goed gezelschap. U dient zich schriftelijk, liefst zo snel mogelijk, maar uiterlijk vóór 1 maart op te geven bij Joke van Velsen per gewone post (adres achter in De Korhaan) of elektronische post (jokevanvelsen@planet.nl) met vermelding van uw naam, adres en telefoonnummer. De kosten bedragen €65,- per persoon (overnachtingen, fietsen, eten en drinken, organisatiekosten). Dit bedrag dient uiterlijk 1 maart 2007 overgemaakt te zijn op postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken te Hilversum o.v.v. "Drenthe". Na 1 maart is deelname niet meer gegarandeerd en betaalt u €70,- i.p.v. €65,- U krijgt 1 à 2 weken voor aanvang nadere informatie thuisgestuurd. De excursies starten op vrijdagochtend en eindigen op zondagmiddag.

Maandag 28 mei (2e pinksterdag): Ochtend wandelexcursie rond de Ankeveensche Plassen (Bergsche Pad en Dammerkade) o.l.v. Piet Spoorenberg en Joost van Ramshorst. Vertrek om 5.00 uur vanaf de parkeerplaats bij de R.K. kerk te Ankeveen. Op een mooie pinksterdag, een mooie gelegenheid voor een heerlijke ochtendwandeling waarbij de moeras- en rietvogels centraal staan.

LET OP: VERPLAATST VAN 2 NAAR 3 JUNI!

Zondag 3 juni: Openbare excursie en presentatie van onze VWG op de Huizerpier. Vanaf 10.00 uur zijn alle geïnteresseerden welkom. Er is in elk geval een informatiestand van de VWG aanwezig en voldoende excursieleiders en telescopen om het publiek te ontvangen. Een en ander zal nog uitgebreid via de pers onder de aandacht gebracht worden. (Zie persbericht in deze Korhaan)

Vrijdag 15 juni: Avondwandelexcursie langs het Tienhovensch Kanaal naar de Polder Achteraf o.l.v. Wim le Clercq en Bertus van den Brink. Vertrek om 20.00 uur vanaf het einde van de Graaf Florislaan en de Kanaaldijk in Hollandsche Rading (bij de slagboom). Het zal wel laat en donker zijn als we terug komen.

Zondag 19 augustus: Dag auto-excursie rondje Noord-Holland o.l.v. Wim le Clercq en Bertus van den Brink. Vertrek om 6.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Eten en drinken voor de hele dag meenemen. Een schitterend rondje door Noordhollandse biotopen. Vogels van de zee en de zoute slikken, het duin en van de zoete slikken en binnenwateren. De tijd is onder andere perfect voor het zien van vele steltlopers en mogelijk zitten er ook dit jaar weer enkele bijzondere soorten tussen. Er zal op diverse plaatsen gestopt worden, om goed te kijken en verkennen.

31 augustus en 1 en 2 september 2007: Najaarsweekeinde Lauwersmeer

Dit is een kampeerweekend. Er wordt gebruik gemaakt van de accommodatie van camping "Lauwerszee" te Vierhuizen. Wanneer u niet beschikt over een tent of een caravan, dan is er mogelijkheid aanwezig om te logeren in de kampeerboerderij (maximaal 40 personen).

U dient zich schriftelijk, liefst zo snel mogelijk, maar uiterlijk vóór 1 juli op te geven bij Joke van Velsen per

gewone post (adres achter in De Korhaan) of elektronische post (excursies@vwggooi.nl) met vermelding van uw naam, adres en telefoonnummer. De kosten bedragen €65,- per persoon (overnachtingen, fietsen, eten en drinken, organisatiekosten). Dit bedrag dient ook uiterlijk 1 juli 2007 overgemaakt te zijn op postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken te Hilversum onder vermelding van "Lauwersmeer". Bij opgave na 1 juli 2007 is deelname niet meer gegarandeerd en bovendien betaalt u dan €70,- i.p.v. €65,-. Deelnemers krijgen 1 à 2 weken voor aanvang nadere informatie thuisgestuurd. De excursies starten op vrijdagochtend en eindigen op zondagmiddag.

Zaterdag 15 september: Ochtend-fietsexcursie langs de Gooimeerkust en andere prachtige vogelrijke biotopen die ons werkgebied rijk is o.l.v. Wouter Rohde, Piet Spoorenberg en Han Westendorp. Vertrek om 8.00 uur vanaf de parkeerplaats bij de pier van Huizen. De excursie eindigt omstreeks 13.00 uur. Weer eens heerlijk ouderwets vogelen op de fiets in het eigen werkgebied. Over de Naarder Eng en langs de Gooimeerkust, langs de Bovenmeent en door de bossen van Crailoo, over de Westerheide en het veenweidegebied van Eemnes.

Woensdag 26 september: vergadering Subgroep Avifauna

Donderdag 27 september: feestavond voor leden (nadere informatie komt in het volgende nummer)

Zondag 30 september: Een dagje zeetrekvogels kijken vanaf de pieren van Scheveningen o.l.v. Wim le Clercq. Vertrek om 8.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Zondag 14 oktober: Openbare ochtendwandelexcursie langs Naardermeer (laarzenpad) en door de Hilversumse Bovenmeent. Er zijn twee vertrektijden gepland, n.l. om 8.30 uur en om 9.30 uur. De wandelingen zullen ruim drie uur duren. Deze openbare excursie zal vanwege het lustrumjaar speciaal gericht zijn op het brede publiek met belangstelling voor vogels. De excursie is openbaar en dus zijn ook niet-leden van harte uitgenodigd om deel te nemen. Neem familieleden, vrienden, bekenden, collega's een keer mee. Echter, kinderen jonger dan 12 jaar en ook honden kunnen niet mee. Een en ander zal nog uitgebreid via de pers onder de aandacht gebracht gaan worden.

Zaterdag 27 oktober: Ochtendwandelexcursie door het prachtige bos van de Monnikenberg te Hilversum o.l.v. Adrie Vermeule.. Vertrek om 9.00 uur vanaf het parkeerterrein achter de ingang aan de Soestdijkerstraatweg. Het landgoed Monnikenberg heeft veel te bieden. Havik en Buizerd zijn er broedvogel en ook vier spechtensoorten voelen zich er thuis. Verrassend genoeg broedt ook de Dodaars in het gebied. En ook op een prachtige ochtend in de herfst heeft dit landgoed ons veel te bieden.

Volgende excursies op: 11 november, pier van Huizen (ochtend), 25 november, dagexcursie Gaasterland, 8 december: dagexcursie Oostvaardersplassen

Data contactavonden 2006/2007

woensdag	10 oktober	
woensdag	14 november	
woensdag	9 januari	2008
woensdag	13 februari	2008
woensdag	12 maart	2008

Om vast in de agenda te zetten:

16, 17 en 18 mei 2008: Voorjaarsweekeinde Achterhoek
3, 4 en 5 oktober 2008: Najaarsweekeinde Vlieland

Voorwaarden - de kleine lettertjes:

Excursies binnen ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies buiten ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf NS-station Bussum-Zuid. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Mocht u willen deelnemen aan een excursie binnen ons werkgebied, maar heeft u problemen met het bereiken van de plaats van samenkomst omdat u bijvoorbeeld niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in De Korhaan). We proberen dan een passende oplossing voor u te vinden. Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies voor de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden. De bij iedere excursie vermelde deelnamebedragen dienen te allen tijde volledig te worden betaald, dit ongeacht de vraag of volledig aan het programma wordt deelgenomen. Ook indien men van bij de prijs inbegrepen zaken geen gebruik maakt, is het volledige bedrag verschuldigd. Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden naast de reeds gemaakte kosten tevens administratiekosten in rekening gebracht. Als u zich later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald, dit afhankelijk van de reeds gemaakte kosten en de in rekening te brengen administratiekosten. Voor de goede orde wijzen wij erop dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenootleden van de vogelwerkgroep. U wordt dringend verzocht naar deze excursies géén kleine kinderen en géén honden mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

Kor Haan

Helaas, Kor Haan is vertrokken.

Ronald Sinoo, de bedenker en tekenaar van de strip, heeft zijn lidmaatschap van de vogelwerkgroep opgezegd. Hij kan zich al langer niet vinden in het ringonderzoek en roofvogelonderzoek op nesten, dat binnen de vereniging wordt verricht. Er zijn ook ergernissen over andere zaken, zoals de massaliteit van de cursus en bij excursies. Hij voelt zich daardoor niet meer thuis binnen de vereniging en ziet geen goede mogelijkheden om hierover de discussie vruchtbaar aan te gaan. De betutteling van het bestuur door het verzoek bij het programma om niet meer te roken tijdens de excursies was voor hem de druppel.

Het bestuur respecteert zijn besluit, maar vindt het bijzonder jammer dat hij zich uit de vereniging terugtrekt. Zijn visie zou ook binnen de vereniging moeten passen. Het is echter niet haalbaar om zijn bezwaren volledig te honoreren en te stoppen met het onderzoek. Het benadrukt wel hoe belangrijk het is om bij het onderzoek grenzen te stellen en zorgvuldig te werk te gaan.

Er is veel waardering voor de eerdere bijdragen van Ronald aan de vereniging. In de strip Kor Haan toonde hij met zijn scherpe observatievermogen de hebbelijkheden en onhebbelijkheden van de vogelaars. Hij heeft daarnaast ook lange tijd meegewerkt aan de cursus, excursies en tellingen.

Ronald Sinoo heeft de redactie bedankt voor de prettige samenwerking in de afgelopen 11 jaar. Hij wil de strip voortzetten op zijn website, zodat de fans uit de VWG de verhalen kunnen blijven lezen.

Namens bestuur en redactie

Rien Rense